

Nr 175

Ráđđehusa ása hus**boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadandoarjagis**

Addojuvvon Helssegis guovvamánu 22. beaivve 2001

Ráđđehusa mearrádusa mielde, mii lea dahkkojuvvon lea Eana- ja meahccedoalloministeriija árvalusa vuodul, mearriduvvo ođđajagimánu 21. beaivve 2000 addojuvvon boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) vuodul:

1 lohku

2 §

Almmolaš njuolggadusat*Doarjaga oažžu*

1 §

Guoskadansuorgi

Dát ása hus guoskaduvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) mielásaš ruhtadeapmái ja boazodollui ja luondduealáhusaide guoski plánaide, prográmmaide, doaibmabijuide ja fitnuide, earret boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 6 ja 11 loguid mielásaš doaibmabijuid, maidda guoskaduvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid dihto velggiid ordnemiid birra addojuvvon ása hus (769/2000).

Dát ása hus ii guoskaduvvo boazodollui ja luondduealáhusaide guoski ovddidanfitnuide dakko bokte, go ovddidanfidnu guoská muhtumassii fitnodahkii, mii bargá dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) mielásaš doaimmain.

Doarjaga sáhtta juolludit boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága mielásaš ealáhusdoaimmain bargi:

- 1) ovttá dahje eanet lunddolaš persovnaide;
- 2) bálgosii;
- 3) rabas fitnodatsearvái;
- 4) kommandihttasearvái;
- 5) oasusearvái; ja
- 6) ossodatgoddái.

Doarjaga juolludaneaktun servošii lea ahte:

1) rabas fitnodatsearvvi dahje kommandihttasearvvi mearridanváldi lea fitnodatsearvesoahpamuša mielde ovttá dahje eanet dakkár fitnodatsearveolbmui, geat barget doarjunvuloš doaimmain ja devdet ealáhusbargái ása huvvon doarjaga juolludaneavttuid;

2) oasusearvvi mearridanváldi lea ovttá dahje eanet dakkár osolaččaid hálldus, geat barget doarjunvuloš doaimmain ja devdet ealáhusbargái ása huvvon doarjaga juolludaneavttuid; ja

3) ossodatgotti lahtuin uhcimustá bealli barget doarjunvuloš doaimmain ja devdet ealáhusbargái ásahevvon doarjaga juolludaneavttuid.

Oasusearvvi mearridanválddiin oaivvildit dán ásaheavvon oasusoamastanosodaga, mii buktá njuolggá dahje fitnodatbargi hálddašan fitnodatserviidd bokte badjel bealli fitnodatsearvvi buot osolaččaid oktiirehkenastojuvvon jietnamearis.

Guimmežiidda guoski njuolggadusat guoskaduvvojit maiddá olbmuid, geat ealliba bissovaččat náittosdillálgan dilis oktasaš dállođoalus ja leaba leamaš ovdal náttosis dahje geain lea oktasaš máná.

3 §

Ámmátdáidu

Ovddu oažžuneaktun lea ahte ealáhusbargis galgá leat doarjunvuloš ealáhusa várás háhkkojuvvon doarvái buorre ámmátdáidu.

Doarvái buorin ámmátdáidun adnojuvvo guoskevaš suorggis háhkkojuvvon nuppi dási ámmálaš luondduriggodatsuorggi skulven, ámmátdutkosa čadahepmi dahje eará dansullasaš dan ealáhusdoaimmain bargama dáfus vuogas skulven, masa doarjjaohcan guoská. Doarjaga sáhtá juolludit maiddá ealáhusbargái, geas lea uhcimustá golmma jagi bargohárjánupmi guoskevaš suorggis ja dan dáfus vuogas uhcimustá logi oahppovahku skulven, ealáhusdoaimma álggahettiin goittot uhcimustá guovttelot oahppovahku skulven, mas uhcimustá logi oahppovahku galget sisdoallat ekonomalaš skulema.

Jos buvttadansuorgi ii doarjunvuloš fitnu dahje eará doaimbajuvvo go ealáhusain bargama álggahemi geažil nuppástuva, de adnojuvvo golmma jagi bargohárjánupmi doarvái buorin ámmátdáidun, almmá ahte dat mii daddjojuvvo 2 momeanttas dan hehte.

Jos guimmežat ovtta ohcaba 8 logus oaivvilduvvon nuorra ealáhusbargiid dállođoalu álggahan-doarjaga, de goittot nubbi sudnos galgá deavdit 1 ja 2 momeanttas mearriduvvon eavttuid.

4 §

Áigáiboađu oaiveáššálašvuohhta

Ealáhusbargi sáhtá geahččat oažžut váldoosái áigáiboatustis:

1) boazodoalus, jos ealáhusbargi oamasta dahje, jos jearaldat lea doarjaga juolludeamis lassebohcuid háhkamii, háhkama maŋŋá oamasta uhcimustá 80 heakka ja ealáhusbargi ieš lea bargguinis mielde ealáhusdoaimmas;

2) luondduealáhusas, jos son lea ožžon uhcimustá 50 proseantta ollesdietnasiinnis guoskevaš doaimmas ja oažžu dás doarvái buori áigáiboađu.

Doarvái buorin áigáiboahtun sáhtá 1 momeantta 2 čuoggá guoskadettiin atnit uhcimustá 8 300 euro ollesdietnasiid jagis. Ollesdietnasiidda lohkojuvvojit sihke vearuvuloš dietnasat ja eará dietnasat earret áigáiboahtindoarjaga birra addojuvvon lága (1412/1997) mieldásaš áigáiboahtindoarjaga, bargguhisuodabeaiveruđa, bargomárkandoarjaga ja mánáidruđa. Dakkár ealáhusbargi hárrái, gii ii leat bargagoahtán luondduealáhusain dahje gii viiddida iežas fitnodatdoaimma mearkkašahtti láchkai, ovdalis oaivvilduvvon doaimmas fidnejuvvon dietnasiid ossodat ollesdietnasiin rehkenastojuvvo áššedovdi dahkan bušeahta vuodul.

5 §

Ahkerađđjehusat

Doarjaga ii oaččo juolludit 65 jagi deavdán olbmui. Visteruhtadeami ássanvistti ordnema várás ja čáhcefuolahus- ja elerávdnjedoarjaga oažžu goittot juolludit 65 jagi deavdán olbmui.

Eanaoastin- dahje oappáziidossodatdoarjaga ii oaččo juolludit dálu háhkama várás dakkár ealáhusbargái, gii ieš dahje gean náittosguoibmi lea deavdán 60 jagi ohcama guorahallojuvvoimii šadama áigge.

Vuollel 18-jahkásaš ealáhusbargi sáhtá beassat oasálašžan dan lága mieldásaš doaimbajuvvoim, jos son lea náitalan dahje jos son oamasta boazodálu dahje luondduealáhusdálu ovtta vanhemiiddisguin dahje juoppáingoappáin sudnuin dahje jos gávdnojit eará erenoamáš sivat dasa.

6 §

Olggobealde fidnejuvvon alimusdietnasat

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága mieldásaš ruhtandoarjaga ii oaččo juolludit olbmui, gean eará go boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon ealáhusain bar-

gamis oazžun ollesdietnasat mannet oktiibuot badjel 26 000 euro jagis.

Eana- ja meahccedoalloministeriija dárkkista 1 momeanttas máinnašuvvon dienasrájiid jahkáaččat vástidit bálkáoazžuid almmolaš dienasdásseindeavssa.

Ássama doarjumii guoskaduvvojit 21 §:s máinnašuvvon dienasrájijt.

7 §

Ollesdietnasat

Dán ásahusa 6 ja 21 §:s ollesdietnasiiguin oavvildit stáhta vearuhusas gávnnavuvvon vearuvošo dietnasiid mañimuš doaimmahuvvon vearuhusas ovdal ášši guorahallojuvvomii šaddama, nu ahte dain geahpeduvvojit dietnasiid háhkamis boahhti golut. Ollesdietnasiin válodojuvvojit goittot vuhtii gávnnaahhti dahje árvoštallojuvvon nupástusat. Dienasin ii goittot adnojuvvo mánáidruhta, mánáid ruoktodikšuma doarjaga vuodđooassi ja oarbinašbajáduš, ássandoarjja, soalddáha ruhtaveahkki, soalddátváddolága (404/1984) mieldásaš eallinreantu ja dievasmahttinreantu, soahtesoalddátealáhatlága (119/1977) mieldásaš soahtesoalddátealáhat, bearašealáhatlága (38/1969) mieldásaš lasseoassi, áigái boahhtindoarjaga birra addojuvvon lága (1412/1997) mieldásaš áigái boahhtindoarjja iige bargguhisvuodabeaiveruhta ja bargomárkandoarjja. Dienasin ii lohkkujuvvo maiddá sierra goluidbuhtadus, mii máksojuvvo váttu dahje hehttehusa vuodul, bálgosis fidnejuvvon bálkádietnasat eaige dakkár dietnasat, maid sáhtta geahččat čielgasit deivvolaš dienasin.

Ámmáhiin bargama hárrái dienasin gehččujuvvo dat boadusárvoštallamii vuodđuduvvi doaimma boadus, mii mañimuš doaimmahuvvon vearuhusas lea gehččujuvvon guoskevaš dienasgáldu dienasin, nu ahte dasa leat lasihuvvon dahkkojuvvon árvoagehpádušat, máksojuvvon reanttut ja njuolgo vearut. Fitnodatbarggu hárrái dienasin gehččujuvvo vástideaddji boadusárvoštallama mieldásaš ekonomalaš boadus ovdalis máinnašuvvon lasáhusaiguin.

Jos ealáhusain bargá eanet go okta 2 §:a 1 momeantta 1 čuoggás oavvilduvvon olmmoš, de válodojuvvojit vuhtii dan olbmo 1 momeanttas oavvilduvvon dietnasat, geas dat leat stuorámušat.

Dán ásahusa 2 §:a 1 momeanttas oavvilduvvon servošiid eará go boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága mieldásaš fitnodatdoaimmas fidnen

dietnasiid, mat vearuhuvvojit stáhtavearuhusas, mearrin válodojuvvojit vuhtii dan servoša osolačča dahje lahtu ja su bearašlahtu dietnasat, geas dat leat stuorámušat.

Bearašlahtuin oavvildit osolačča guoimmi dahje osolačča dahje su guoimmi máná ja osolačča ja su guoimmi vanhemiid.

8 §

Boazodoaluin ja luondduealáhusain bargamii heivvolaš ollisvuohhta

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 3 §:a 1 momeanttas oavvilduvvon ealáhusain bargamii heivvolaš ollisvuodain oavvildit ovttá dahje eanet gittaopmodagaid dahje dan oasi hábmen ovttadaga, mii lea oavvilduvvon ealáhusain bargama várás ja mii hálddašuvvo oktan ollisvuohthan oamasteami dahje čálalaš láigosoahpamuša vuodul. Ealáhusain bargamii heivvolaš ollisvuhtii gehččujuvvojit goittot gullat dušše dakkár buvttadussii anihahtti eanabihtát, main lea ohcama guorahallojuvvomii šaddama áigge ain láigogoáigi uhcimustá vihtta jagi.

Jos mañnelis ii nuppeláhkai mearriduvvo, de dat mii dán ásahusas mearriduvvo oamasteamis ja oamasteaddjis, guoská sihke láigosoahpamuššii ja láigogoheaddjái.

9 §

Ovttasoamastus

Doarjja dálu várás juolluduvvo dan oamasteaddjái, jos ii mañnelis nuppeláhkai mearriduvvo. Go ealáhusbargi ohcá doarjaga, de sáhtta lohkat iežas buorin maiddá eará ovttasoamasteaddjiid oamastan ossodagaid dálus, dainna eavttuin ahte dát leat miehtan dasa.

Dalle go ovttasoamasteaddjit ovttas ohcet doarjaga, de goittot okta sis galgá deavdit dán ásahusas ja boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas mearriduvvon ealáhusbargái guoski doarjaga juolludaneavttuid.

10 §

Ekonomalaš eallindohkálašvuohhta

Go árvoštallá boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 5 §:a 2 momeanttas oavvildu-

vvon ekonomalaš eallindohkálášvuoda, de galgá erenoamážit gidde fuopmášumi doarjunvuloš doaimma jatkolašvuhtii, doarjjaohcci ekonomalaš sajádahkii ja máksinnávccaide ja buktagiid ja bávalusaid márkanastinvejolašvuodaide.

Eallindohkálášvuoda árvoštallama várás galgá doarjjaohcci ovdanbuktit čilgehusa 1 momeanttas oaivvilduvvon áššiin. Boazodoalu ja luonduealáhusaid ruhtadanlága 11 §:a mielássaš ássanbirrasa buorideapmái ja 13 §:a mielássaš vistehukseimii guoski doarjaga hárrái lea goittot doarvái čilgehusealáhusbargi máksinnávccain.

11 §

Oktasaš eanadoallopolitihkkii guoski eavttut

Doarjaga ii oáččo juolludit dakkár fitnodahkii dahje dakkár doibmii, mii ii deavdde áššáigullelaš márkanordnemii guoski EO:a láhkamearrádusaid ja daid ollašuttimii guoski váldegottálaš njuolggadusaid eavttuid.

Doarjaga ii oáččo juolludit, jos ohcama dieđuid vuodul sáhtta árvoštallat dahje muđui lea jáhkkmis ahte daddjojuvvon gáibádusat eai čuvvojuvvo. Ohccái galgá dalle várrat dilálašvuoda čájehit, mo daddjojuvvon gáibádusat divvet mañimustá doarjaga juolludettiin.

Doarjaga ii oáččo juolludit muđuige, jos dan buktagii, masa doarjjaohcan guoská, eai gávdno dábálaš gávpemárkanat. Dábálaš márkanat guorhallojuvvojit dalle sihke EO:a siste, váldegottálaččat ja guovllu dásis. Doarjaga dušše guovllugovvdasaš márkandili vuodul sáhtta juolludit dušše dalle, jos ohcci čájeha dahje muđui sáhtta gávnnaht ahte guovllugovvdasaš dahje báikkálaš jearu ii sáhte govtolaš bures duhtadit eará sajis go guoskevaš guovllus buvttaduvvon buktagiiguin.

Dasa lassin, mii kommišuvnna dahje ráđi vuoigatvuoda birra gaskkalduhtit investerendoarjagiid juolludeami EO:a siste mearriduvvo, lea Eana- ja meahccedoalministeriijas vuoigatvuodta gaskkalduhtit investerendoarjagiid juolludeami mearraigái dahje doaisttážiin, jos dasa gávdnojit sivat, go váldá vuhtii buvttadankapasitehta ja márkandili. Ovdal gaskkalduhttima galgá ášši birra ságastallat áššáigullelaš buvttadanorganisašuvnnaiguin. Gaskkalduhttima birra galgá dieđihit áššáigullelaš vuogi mielde ja almmuhusa das galgá almmustuhtit Virggálaš bládis.

12 §

Ealliid buorredilli, hygieniija ja biras

Ealáhusain bargamis galgá váldit vuhtii, mii ealliid buorredilli, hygieniija ja birrasa birra mearriduvvo EO:a láhkamearrádusain. Dasa lassin doarjjaoažžu galgá čuovvut, mii váldegottálaččat ovdalis máinnašuvvon áššiid birra mearriduvvo. Eana- ja meahccedoalministeriija galgá doallat doarjjaohcciid oážžunláhkai logahallama dain njuolggadusain ja mearrádusain, maid vuhtiiváldima dás gáibidit.

Doarjaga ii oáččo juolludit, jos ohcama dieđuid vuodul sáhtta árvoštallat dahje muđui lea vuordimis, ahte daddjojuvvon gáibádusat eai váldojuvvo vuhtii. Ohccái galgá dalle ovdal ohcama čoavdimma addit dilálašvuoda čájehit, mo daddjojuvvon eavttut šaddet devdojuvvo guhkimustá guovtte olles kaleanddarjagi sisa doarjaga juolludeamis. Jos jearaldat lea goittot ealliidsuodjalanlága (247/1996) dahje dan vuodul addojuvvon njuolggadusaid vuhtiiváldimis, de mearraiggi sáhtta mearridit dušše dáid njuolggadusaid mielde.

13 §

Doarjunvuloš investeremat

Investeremiid goluid ja daid meari dohkkehttiin gehččojuvvojit seamma investeremii gullat daid doaibmabijuid, mat ovtas hábmejít buvttandoaimmas dárbbalaš doaibmaollisvuoda. Dat ahte doaibmabijut ollašuvvet sierra áigge, ii daga dain sierra investeremiid, jos dat buvttadusa dáfus gullet čielgasit oktii.

Doarjaga juolludettiin váldojuvvo doarjaga alimusmearis geahpedeaddjin vuhtii doarjja, mii lea ovdal juolluduvvon seamma investeremii boazodoalu ja luonduealáhusaid ruhtadanlága dahje dan vástideaddji ovddit láhkamearrádusaid vuodul ja eará eiseválddi juolludan doarjja.

Jos investerema várás lea juolluduvvon eará ruhtadeapmi go dán ásašusa oaivvilduvvon almmolaš ruhtadeapmi dahje reantodoarjjaloatna, de dán ásašusa vuodul juolluduvvon dorjojuvvon ruhtadeapmi ovtas eará almmolaš ruhtademiin ja reantodoarjjaloanain ii oáččo mannat badjel investerema dohkkehuvvon ollesgoluid.

Doarjaga sáhtta juolludit dušše dakkár investeremiidda, maid sáhtta atnit doarjunvuloš ealáhusa dáfus vealtameahtumin. EU-oassáruhtadan in-

vesterendoarjaga sáhtta juolludit dušše dakkár ealáhusbargái, gii hálddaša 8 §:s oaivvilduvvon dálu, mii heive ealáhusain bargamii.

Doarjaga adnon mašiinnaid ja rusttegiid háhkama várás sáhtta juolludit dušše, jos:

1) doarjjaoažžu ovdanbuktá vuovdi addin duodaštusa mašiinna dahje rusttega boahtimušas ja das, ahte dan várás ii leat juolluduvvon doarjja;

2) guoskevaš mašiinna háhkamis boahhti ávki lea erenoamáš stuoris prográmma, fitnu dahje investerema ollašuhttimis;

3) adnon mašiinna dahje rusttega háhkama, baicce ahte háhkkojuvvošii dan sadjái vástideaddji odđa mašiidna dahje rusttet, sáhtta ákkastallat dainna ahte ná seastá goluid, go mašiidna dahje rusttet šaddá adnojuvvot vuohkkasit lohppii; ja

4) mašiidna dahje rusttet, mii háhkkojuvvo, deavdá teknihkalaš ja teknologalaš iešvuodaid dáfus investerema gáibádusaid.

Adnon mašiinna dahje rusttega dohkálaš golut eai oaččo mannat badjel mašiidnii dahje rusttegiid gehččojuvvon govttolaš árvvu.

Seammalágan mašiinna, rusttega dahje birgasiid háhkamii sáhtta juolludit doarjaga dušše oktii viđa jagis. Seamma doarjjaoažžui earret bálgosiid sáhtta juolludit doarjaga dušše ovttá mohtorgielká háhkamii.

EU-oassáiruhtadan doarjaga sáhtta juolludit dakkár investeremiidda, mat bálvalit boazodáluid ja luondduealáhusdáluid buvttadusa, bargosuodjalusa ja birasgáhttema ja maiguin geahččalit juogamasa Eurohpa eanadoalu stivren- ja doarjunfoandda (suomag. EMOR) doarjagis eanadoalu ovddeapmái ja dihto ásahasaid rievdadeamis ja gomiheamis addojuvvon rádi ásahusa (EO) Nr 1257/1999 (mañnelis EO:a dálanguovllu ovdidanásahus) 4 artihkkalis daddojuvvon ulbmiliin.

2 lohku

Ulbmil 1- prográmma

14 §

Ulbmil 1 -prográmma ollašuhttin

Ulbmil 1 -prográmmain oaivvildit struktuvrafoanddaide guoski almmolaš njuolggadusaid birra addojuvvon rádi ásahusa (mañnelis struktuvrafoanddaid oktasašásahus (EO) Nr 1260/1999) miel dásaš prográmmaáššegirjji.

Jos struktuvrafoanddaid váldegottálaš hálddašemi birra addojuvvon lága (1353/1999) 21 §:s ii nuppeláhkai daddojuvvo, de galgá eanagottiid ovttasbargojoavku almmuhit Eana- ja meahccedoalloministerijai mañimustá bušeahttabaji ovddit jagi skábmamánu 15. beaivvi rádjai čuovvovaš dieđuid:

1) árvoštallama doarjunvuloš investeremiid lohkumeriin ja olleslohkumeriin; ja

2) árvoštallama doarjunvuloš dálloaloal algahemiid lohkumeriin ja olleslohkumeriin.

Eana- ja meahccedoalloministeriija lágida boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 7 §:a mielde bušeahttabaji várás dárbbášlaš ruđaid nu, ahte váldá vuhtii áššáigullevaš eanagottiid ovttasbargojoavkkuid árvoštallamiid doarjunvuloš doaimbajuiin ja daidda dárbbášlaš doarjjaruđain nu, ahte ruđaiguin ovddivuvvo buoremus lági mielde áššáigullevaš ulbmil 1 -prográmma ollašuhttin. Ruđaid lágideattiin galgá fuolahit das, ahte dat leat bargofápmo- ja ealáhusguovddážiid geavahusas mañimustá bušeahttabaji odđajagi mánu 15. beaivvi rádjai.

15 §

Prográmma ollašuhttin doarjaga juolludettiin

Doarjaga juolludettiin galgá 13 §:s oaivvilduvvon prográmmaid lassin váldit vuhtii maiddá eanagottálaš ovttasbargojoavkkus sohppojuvvon prinsihpaid dáde mielde, go prográmmas lea gáibiduvvon.

3 lohku

Investeremiid doarjun

16 §

Investerendoarjaga alimusmearri

Doarjaga dáluguovdasaš investeremii sáhtta juolludit eanemustá 50 proseantta dohkálaš goluid mearis. Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 2 §:s oaivvilduvvon luondduealáhusguovllus sáhtta investerendoarjaga goittot juolludit eanemustá 60 proseantta dohkálaš goluid mearis sáivačhceguolástussii.

Dakkár fitnodaga várás, mii deavdá EO:a dálonguovllu ovddidanásahusa 8 artihkkalis ja maŋnelis 26—29 §:s ásaheavvon eavttuid, sáhtta doarjaga juolludit eanemustá 55 proseantta dohkálaš goluid mearis, jos dálloalolu álggaheamis eai leat gollan vihtta jagi.

Doarjaga EO:a dálonguovllu ovddidanásahusa 4 artihkkalis oaivvilduvvon investeremiidda, nu ahte EU ruhtada dain oasi, sáhtta juolludit ovttas-kas investeremii, man dohkálaš golut leat oktiibuot eanemustá 300 000 euro.

17 §

Uhccán mearkkašeaddji doarjja

Dan hehttekeahhtá, mii 16 §:s mearriduvvo, sáhtta doarjaga goittot juolludit eanemustá 60 proseantta dohkálaš goluid mearis ja eanemustá 100 000 euro golmma jagi áigge, jos investeren guoská fitnodaga jodihan:

1) boazodoallo- dahje luondduealáhusbuktagiid nuppi dási ovddosdikšumii dahjege eará go vuodđudansoahpamuša čuvvosis I oaivvilduvvon ovddosdikšumii dahje ovdalis máinnašuvvon buktagiid márkanastimii;

2) turismaealáhussii;

3) bálvalan- dahje buvttadandoibmii boazodoallo dahje luondduealáhusa oktavuodas.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon alimusmearrái galgá rehkenastit mielde fitnodahkii doarjaga juolludeami golmma ovddit jagi áigge juolluduvvon eará dakkár doarjaga, masa guoskaduvvo kommišuvnna diehtunaddin uhccán mearkkašeaddji doarjagis (96/C68/06).

18 §

Ruhtadoarjaga ja loana alimusmearit

Loanaid ja ruhtadoarjagiid, mat juolluduvvojit investeremiidda, ollesmearri oázžu leat eanemustá 80 proseantta dohkálaš goluin.

Loanaid, mat juolluduvvojit investeremiidda, alimusmearit ožžot leat sierra doarjagiid mielde geahčadettiin eanemustá čuoovvoaččat:

1) dálloallovistiid huksemii, viiddideapmái ja ordnemii 60 proseantta dohkálaš goluin;

2) geaidno- ja čáhcefuolahusfitnuide 60 proseantta dohkálaš goluin;

3) elerávdnjefitnuide 75 proseantta dohkálaš goluin; ja

4) eará luovosopmodatháhkamiidda 60 proseantta dohkálaš goluin.

4 lohku

Eanaoastinruhtadeapmi

19 §

Eanaháhkamii guoski ruhtadandoarjja

Eanaoastinloana bealdolasseeatnama dahje vuovdelasseeatnama háhkama várás ii oaččo juolludit, jos bealdu dahje vuovdi lea badjel 50 kilomehtera duohken oasti dálu dálloalloguovddážis, go mihtida dán gaskka geaidnoráigge, man mielde sáhtta johtit. Sierra sivaiddihte dát gaska sáhtta leat vehá guhkebuš go ovdalis daddjujuvvui.

Eanaoastinruhtadeami sáhtta juolludit olbmui, gii joatká boahhteáiggis dálloaloluin dakkár dálu dahje lasseeanabihtá háhkama várás, mii heive lasseeanan ohcci vánhemiid dahje juoppágoappá sudno oamastan dálui. Eanaoastinruhtadeami sáhtta juolludit olbmui, gii joatká boahhteáiggis dálloaloluin maiddái árbelága (40/1965) 25 logu 1 b §:a mielásaš dilálašvuodain dalle, go háhkkojuvvon eanabihtá heive lasseeanan dálui, maid ohcci oamasta ovttas eallit báhcán vánhemiinnis.

Ruhtadandoarjaga juolludaneaktun olbmui, gii joatká boahhteáiggis dálloaloluin, lea ahte dan dálu oamasteaddji, gean lasseeanan dállo dahje eanabihtá háhkkojuvvo, čatnasa dasa ahte ii luohpat dállo earái go doarjjaoažžui.

Eanaoastindoarjaga mearri sáhtta leat eanemustá 50 proseantta dohkálaš háhkanhattis.

Dakkár gávppi ruhtadeapmái, mas háhkanvuolš opmodaga luohpadanhaddi manná jáhkkimis badjel báikegottis adnojuvvon govttolážžan gehččojuvvon hatti, ii eanaoastinruhtadeami oaččo juolludit. Earret ruhtadeami, mii juolluduvvo lasseeatnama háhkamii, eanaoastinruhtadeami oázžu juolludit dušše huksejuvvon dállo háhkama várás.

Eanaoastindoarjaga sáhtta juolludit dušše váldegottálaš ruđain.

5 lohku

Visteruhtadeapmi

20 §

Ássamii guoski ruhtadandoarjja

Visteruhtadeami sáhtta juolludit visttiid, mat leat vuogas sajis ja mat leat vuohkkasat vuoddotevnnegiid, tehnikkalaš struktuvrra ja lassebiergasiid dáfus ja leat ássangoluid dáfus govtto- laš hálbbit, áigáioažžuma várás. Ruhtadandoarja- ga juolludettiin galgá giddet fuopmášumi dasa, ahte áššáigullelaš doaibmabijuiguin ovddiduvvo birra kvalitehtta. Doarjaga juolludaneaktun lea ahte ohcci hálddaša 8 §:s oaivvilduvvon dálu, mii heive ealáhusain bargamii.

Vistti, mii huksejuvvo ja viiddiduvvo vistelo- anain, ássarviidodat oažžu leat eanemustá 160 njealjehasmehtera ja guovtte viesu, mat leaba seamma visttis, ássarviidodat oažžu leat eanemustá 200 njealjehasmehtera. Erenoamáš siva dihte sáhtta latnjaviidodat viiddideami oktavuodas leat stuoratge go ovdalis máinnašuvvui. Ássarviistti, mii ordnejuvvo, latnjaviidodat sáhtta leat stuoratge go ovdalis daddjojuvui, muhto ruhtadanvuloš lat- njaviidodahkan adnojuvvo goittot eanemustá 250 njealjehasmehtera.

Visteloatnandoarjaga mearri sáhtta leat eane- mustá 50 proseantta dohkálaš goluin.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon doarjagii guoski ohcama ássan- ja olgovistti huksema várás sáhtta hilgut, jos ohccis lea vejolašvuohta oažžut iežas bargan luondduealáhusa dáfus vuogas juo huksejuvvon dálu iežas oamastussii, mii lea ruhta- duvvon dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) dahje dan ovddit láchkamearrádušaid, boazodállolága (590/1969), luondduealáhuslága (610/1984), boazoekonomiijalága (161/1990), jagi 1984 nuortalašlága (611/1984), jagi 1995 nuortalašlága (253/1995) dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága mielde.

Ássandoarjaga sáhtta juolludit dušše váldegot- tálaš ruđain.

21 §

Olggobealde fidnejuvvon alimusdietnasat

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 13 §:a mieldásaš ruhtadandoarjaga visteruhtadea-

mi várás ii oaččo juolludit olbmui, gean ollesdiet- nasat eará go boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon ealáhusain bargamis leat oktiibuot badjel 27 300 euro jagis. Náittosguimmežiid vástideaddji ollesdietnasat, goas guktot náittosguimmežat bargaba lága guos- kadansuorgái gulli ealáhusain, eai oaččo mannat badjel 34 700 euro jagis. Ollesdietnasat meroštallojuvvojit nugo 7 §:s mearriduvvo.

Eana- ja meahccedoalloministeriija dárkkista 1 momeanttas máinnašuvvon dienasrájiid jahkásaččat vástidit bálkáoažžuid almmolaš die- nasindeavssa nuppástusa.

6 lohku

Fitnodagaid ovddidandoarjja

22 §

Doarjunvuloš ovddidanfitnut

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 18 §:s oaivvilduvvon ovddidandoarjaga sáhtta juolludit fitnodaga ovdanbuktin plána mielde ráddjejuvvon ovddidanfidnui. Ovddidanfidnu galgá leat eará go skuvlenbálvalusaid hárrái mearkkašahtti, go váldá vuhtii fitnodaga doaimma viidodaga. Doarjaga eaktun ii leat viiddidan- dahje eará investerenfitnu ollašuvvan.

Ovddidanfidnui guoski ovttaskas fitnodaga ovddideapmái sáhtta juolludit doarjaga dakkár plánen- ja čilgenbarggu, skuvlema ja áššedovdiveahki várás, mainna ovddiduvvojit fit- nodaga jodiheapmi dahje fitnodaga buktagat, buvttadanvuogit ja márkanastin dahje čilgejuvvo- jít álggahalli dahje plánejuvvoimin leahkki fitno- daga doaibmavejolašvuođat.

Doarjaga juolludaneaktun lea ahte ohccis gehččojuvvojit leat doarvá buorit vejolašvuođat ollašuhhtit doarjunvuloš ovddidanfitnu.

Go doarjja juolluduvvo dušše váldegottálaš ruđain, de galgá dasa lassin váldit vuhtii, mii áššáigullelaš stáhtadoarjagii guoski EU- kommišuvnna váldoprinsihpain mearriduvvo dahje vástideaddji njuolggadusain mearriduvvo doarjaga juolludeami birra.

23 §

Ovddidandoarjaga dohkálaš golut

Doarjaga sáhtta juolludit:

1) eanemustá 90 proseantta fitnodatbagadallama háhkamis fitnodaga doaibmaeavttuid čilgema dahje fitnodaga álgaheami várás, eanemustá 1 000 euro sturrosaš fitnu goluin;

2) eanemustá 35 proseantta dakkár buktagiid ja buvttadanvugiid ovddideami dohkálaš goluin, mat bohtet áššedovdiid ja eará olggobeale bálvalusaid geavaheamis, ovddidanfitnu ollašuttimii guoski eará go buvttadandoibmii dárbbášlaš mašiinnaid ja rusttegiid háhkamis eanemustá 24 mánotbaji áiggis, materiála- ja beallegárvvesbuvttahákamiin, geavahan- dahje válmmaštanvuogitvuodamávssuin ja báike- ja mátkegoluin nugo stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, addojuvvon EO:a rámain (96/C 45/06) mearriduvvo;

3) eanemustá 50 proseantta fitnodatjodihandahje márkanastindáidduid ovddideami dohkálaš goluin, mat bohtet olggobeale áššedovdiid dahje eará olggobeale bálvalusaid geavaheamis ja uhccán mearkkašeddji doarjjan eanemustá 50 proseantta ođđa olbmo, mii bálkáhuvvo fitnodahkii vástideaddji ulbmilii, bálká- ja mátkegoluin;

4) eanemustá 50 proseantta fitnodaga gávpejođuvddideami dohkálaš goluin, mat bohtet vuosttas oassálastimis meassuide, čájáhussii dahje vástideaddji márkanastindilálašvuhtii olgoriikkas;

5) eanemustá 50 proseantta vuodđudan- dahje doaibmaeavttuid čilgema dohkálaš goluin, mat bohtet olggobeale áššedovdiid dahje eará olggobeale bálvalusaid dahje áššedovdiid geavaheamis ja uhccán mearkkašeddji doarjjan eanemustá 50 proseantta ođđa olbmo, mii bálkáhuvvo fitnodahkii vástideaddji ulbmilii, bálká- ja mátkegoluin.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon dohkálaš gollun olggobeale áššedovdiid dahje earáid geavaheamis gehččojuvvojit áššedovdiid govttolaš bálká- ja máksogolut. Ovdalis 1 momeantta 2, 3 ja 5 čuoggás oaivvilduvvon olggobeale bálvalusaide sáhttet gullat fitnodaga bargoveaga dahje fitnodatbargi skuvlemii oassálastimis boahán govttolaš golut. Ovddidanfitnu dohkálaš goluin eai sáhte leat mielde visttiid dahje gittaopmodaga háhkan-golut.

Jos ovddidanplána guoská eará go vuodđudansoahpamuša čuvvosis I oaivvilduvvon buktagiid, de doarjja juolluduvvo uhccán mearkka-

šeddji doarjjan dáde mielde, go 17 §:s mearriduvvo. Dalle doarjaga sáhtta, almmá ahte 1 momeanttas daddojuvvon alimus proseantamearit dan hehttejit, juolludit eanemustá 75 proseantta ovddidanplána mieldásaš dohkálaš goluin.

Boazodollui dahje luondduealáhusaide guoski viiddis ovddidanfidnui, man okta dahje moanat fitnodagat leat ollašuttimin dahje mas dát fitnodagat ávkašuvvet, sáhtta juolludit eanemustá 90 proseantta dohkálaš goluin. Doarjaga juolludaneaktun lea ahte doarjjaoažžu ja doarjunvuloš doaibmabidju deavdiba stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, addojuvvon EO:a rámain, dakkárin go dat leat EO:a diehtunaddima (98/C 48/02) čuoggás 5.14, oaivvilduvvon eavttuid.

7 lohku

Fitnodatdoaimma álggahandoarjja

24 §

Álggahandoarjja

Eará fitnodatdoaimma go boazodoalu dahje luondduealáhusa álgaheami dahje viiddideami dagahan bálká- dahje eará bargofápmogoluide sáhtta juolludit álggahandoarjaga 17 §:a mieldásaš uhccán mearkkašeddji doarjjan eanemustá 45 proseantta dohkálaš goluin. Doarjja juolluduvvo guhkimustá guovtte dahje erenoamáš siva dihte guhkimustá golmma 12 kaleanddarmánotbaji guhkkosaš álggahanjagi várás.

25 §

Álggahandoarjaga mearri

Ealáhusbargi iežas hárrái álggahandoarjaga sáhtta juolludit dušše álggahit jurddašuvvon dahje dansullasaš fitnodatdoaimma várás. Doarjja juolluduvvo ollesáigásaččat bálkáhuvvon bargi eanemustá 11 800 euro sturrosaš jahkedietnasiid vuodul. Doarjjameari rehkenasttedettiin válđojuvvo vuhtii ealáhusbargi bargobijus. Doarjjamearri rehkenastojuvvo seamma proseantta mielde go doarjja, mii juolluduvvo bargi bálkágoluide. Eana- ja meahcedoallooministeriija dárkkista

máinnašuvvon jahkedietnasiid jahkásaččat vástidit bálkáoažžuid almmolaš dienasdásseindeavssa nuppástusa.

8 lohku

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjja

26 §

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjja

EO:a dálonguovllu ovddidanásahusa 8 artiikkalis oaivvilduvvon álggahandoarjaga sáhtá juolludit fitnodatbargái, gii vuollel 40-jahkásažžan lea bargagoahtán dahje bargagoahtá alccesis boazodoaluin dahje luondduealáhusain 4 §:a 1 momენტtas oaivvilduvvon vuogi mielde.

Álggahandoarjaga sáhtá juolludit fitnodatbargái, gii lea:

1) ožžon iežas oamastussii boazodálu dahje luondduealáhusdálu dahje oasi das ja doallagoahtá dálu vuosttas geardde; ja

2) álgán dállodoalus vástideaddji fitnodatbargin.

Doarjaga juolludaneaktun lea dasa lassin ahte fitnodat šaddá ekonomalaččat gánnáhahttin.

Jos jearaldagas lea buolvadatmolsundilli, de dálлу galgá oktan buvttadanbiergasiiguin luohpaduvvot ollisin dasa, gii joatká seamma dállodoaluin, earret dalle, go dálu juoga oasi eretguodđin luohpadeami olggobeallai ii stuorábut váikkut ealáhusain bargamii boahteáiggis.

Álggahandoarjaga sáhtá juolludit maiddái fitnodatbargái, gii hálddaša dálu láigosoahpamuša vuodul, dainna eavttuin ahte dálu láigosoahpamuš deavdá 31 §:s ásahuvvon eavttuid.

27 §

Dállodoalu álggaheapmi

Doarjaga juolludaneaktun lea ahte ohcci manimustá jahkebeali sisa boazodálu dahje luondduealáhusdálu dahje dan oasi hálddašeami sirdimis lea bargagoahtán alccesis dálus boazodoaluin dahje luondduealáhusain. Go hálddašeapmi sirdašuvvá muttuid mielde, de gehččojuvvo dállodoallu álggahuvvon dalle, go váldooassi dálus lea sirdašuvvan hálddašeaddjái.

Álggahandoarjaga boazodoalu vuodul sáhtá juolludit dušše dakkár olbmui, gii ovdalго bargagoahtá dállodoaluin oamasta uhcit go 80 heakka ja dállodoalu álggaheami maŋŋá uhcimustá 80 heakka. Álggahandoarjaga juolludaneaktun lea dasa lassin ahte dállodoalu álggaheami maŋit jagi áigge boazolohku galgá šaddat uhcimustá guovttegeardásažžan dan ektui go dat lei ovdal dállodoalu álggaheami.

Álggahandoarjaga eará luondduealáhusa go boazodoalu vuodul sáhtá juolludit, jos ealáhusbargi dietnasat luondduealáhusas leat ovdal álggaheami leamaš vuollel 5 900 euro. Golmma čuovvovaš kaleanddarjagi áigge álggahandoarjaga juolludemi maŋŋá doarjaga máksineaktun lea ahte 4 §:s oaivvilduvvon ollesdietnasat leat uhcimustá 8 300 euro. Álggahandoarjja ii lohkkovuvvo mielde ovdalis máinnašuvvon dietnasiidda.

Doarjaga ii sáhte juolludit olbmui, geasa lea juo ovdal juolluduvvon vástideaddji doarjja dállodoalu álggaheapmái.

28 §

Bargobidjosii guoski gáibádusat

Jos hálddašanválddi vuollai fidnejuvvon dálus jodihuvvon doaibma ii dállodoalu álggahettiin gáibit uhcimustá bealle olmmošbargojagi bargobidjosa, de dálu várás galgá dahkat ovddidanplána, mas galgá čájehit, mo bealle olmmošbargojagi gáibádus šaddá devdojuvvot guhkimustá guovtte jagi sisa dállodoalu álggaheamis.

Jos bargobijusgáibádusa lea jurdda ovddidanplána mielde deavdit nu, ahte fitnodatbargi háhká iežas hálddašanválddi vuollai loahppaoasi dan dálus, mas lea bargagoahtán dállodoaluin, de ohcamis galgá ovdanbuktít máinnašuvvon oasi hálddašeaddji addin čatnaseami das, ahte son luohpada dán oasi hálddašanvuoigatvuoda doarjaga ohccái.

Doarjjaoažžu galgá ovdanbuktít bargofápmo- ja ealáhusguovddáži čilgehusa 1 momენტtas oaivvilduvvon gáibádusa dievvamis manimustá golmma mánu sisa mearreáiggi nohkamis.

Fitnodat galgá deavdit 1 momენტtas mearriduvvon bargobijusgáibádusaid nu maŋggageardas- aččat go seamma dálus leat álggahandoarjaga oažžut. Guimmežat gehččojuvvoba goittot oktan doarjjaoažžun.

29 §

Ealáhusbargin álgín servoša osolažžan

Olbmui, gii das maŋŋá go lea ožžon boazodálu dahje luondduealáhusdálu dahje dan oasi iežas hálddašeapmái nugo 26 ja 27 §:s daddjojuvvo searvá seamma áigge dakkár rabas fitnodatsearvvi, kommandihttasearvvi dahje oasussearvvi osolažžan dahje ossodatgotti lahttun, man váldoulbmilin lea bargat boazodoaluin dahje luondduealáhusaiguin servoša ovttá dahje eanet osolaččaid dahje lahtuid dálus dahje dáluin, sáhtta juolludit álggahandoarjaga, jos:

1) servoša lahtuid dálut leat dakkár gaska duohken nubbi nuppis ahte lea vuogas bargat ovttas ealáhusain;

2) servoša osolaččat dahje lahtut leat maiddái persovnnalaš ovddasvástádušas servoša čatnase-miin ja geatnegasvuodain;

3) servoša lahtut vástidit guhtege iehčanassii buvttadussii dahje dálldollui guoski dakkár mávssolaš doaimmas dahje doaimbajjus ahte dan vuodul lahtu sáhtta atnit fitnodatbargin; ja

4) servošii gulli osolaččaid dahje lahtuid dálut gehččojuvvojit deavdit ekonomaččat eallindohkálaš boazodálu dahje luondduealáhusdálu gáibádušaid.

30 §

Vuovdedoalloeatnama olggobeallai guođđin

Álggahandoarjaga sáhtta juolludit, vaikko dálu vuovdedoalloeana guođđojuvvoge luohpadeami dahje hálddašeami luohpadeami olggobeallai. Doarjja ii goittot juolluduvvo, jos lea jáhkkinis ahte vuovdedoalloeatnama olggobeallai guođđin hehte mearkkašahhti láhkai dálu ovddideami dálodoalu álggaheami maŋŋá.

31 §

Láigoheapmái guoski sierraevttut

Jos dálle hálddašuvvo láigosoahpamuša vuodul, de galgá láigovuoigatvuoda bissovašvuoda nannet eanalága (540/1995) 10 logu 2 §:a miel dásaš registreremiin dahje eará doarvái buorin gehččojuvvon vuogi mielde.

Jos láigosoahpamuš guoská visttiide dahje dakkár eanabihtáide, main ohcci ovddidanplánas lea almmuhan dahkat investeremiid, iige jearaldat leat smávva investeremiin, de doarjaga juolludaneaktun lea ahte láigosoahpamuša eavttuid mielde doarjjaoažžus lea vuoigatvuohta buhtadussii dakko bokte, go investeren lea bajidan láigohuvvon eanabihtá árvvu ja ahte buhttenákkaid birra lea sohppojuvvon.

32 §

Álggahandoarjaga alimusmearri

Álggahandoarjaga, mii juolluduvvo ruhtadoarjjan, alimusmearri lea 25 000 euro.

Loana dálu dahje luovosopmodaga dahje daid guktuid háhkama várás sáhtta juolludit eanemustá 100 000 euro. Stáhtaloana reantoovddu, reantofriiddjavuoda ja friiddjajagiid oanedemiid dahje reantodoarjjaloanaid reantodoarjaga mearri sáhtta leat eanemustá 25 000 euro.

Dálu háhkan- dahje fitnodaga ovddidaninvesteremiidda galgá atnit uhcimustá 50 proseantta álggahandoarjagis, mii juolluduvvo ruhtadoarjjan.

Doarjja ii juolluduvvo dahje dan mearri sáhtta vuoliduvvot, jos ii leat vuogas juolludit doarjaga dahje juolludit dan ollesmearrasažžan.

Doarjaga mearis váldojuvvo geahpedeaddjin vuhtii seamma dálu dahje luovosopmodaga háhkamii juolluduvvon dahje fidnejuvvon eará doarjja. Álggahandoarjaga sáhtta goittot juolludit eanemustá 2 momeanttas mearriduvvon meari, jos álggahandoarjja ovttas eará doarjagiin ii mana badjel 55 proseantta dálldodoalu álggaheami dohkálaš goluin. Ruđaissirdinvearofriiddjavuoda árvi, mii fidnejuvvo dálldodoalu álggahanloana vuodul, váldojuvvo vuosttažettiin vuhtii loana rentui guoski doarjagis.

33 §

Dállodoalu álggahangolut

Loana sáhtta juolludit:

1) dálu dahje dan oasi ja dasa lassin luovosopmodaga háhkanhatti máksimii; dahje

2) álggahettiin dálldodoalu láigodáluš, odđa luovosopmodaga háhkamii dahje dakkár adnon luovosopmodaga háhkamii, man várás vuovdáii ii leat juolluduvvon doarjja ja man gánnáha ollu ovdal háhkat adnon hámis go vástideaddji luovosopmodaga ođasnaga.

9 lohku

Bálgosiid doarjun

34 §

Investerendoarjja ja dan alimusmearri

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 15 §:a 1 ja 2 momeantta mieldásaš investeremiidda sáhtta juolludit doarjaga eanemustá 75 proseantta dohkálaš goluin. Lága 16 §:a 1 momeantta mieldásaš investeremiidda sáhtta juolludit doarjaga eanemustá 45 proseantta dohkálaš goluin.

35 §

Huksenplánat

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon áiddiid, mat leat boazodoalu dáfus dárbbaslačcat, huksenplánaid dahká oktan golloárvoštallamiin Bálgosiid ovtastus. Njuovahagaid huksenplánaid oktan golloárvoštallamiin dahká Eana- ja meahccedoallooministeriija dohkkehan ámmátolmmoš.

Eará visttiid go boazonjuovahagaid huksenplánaid seammá go elerávdnjegeassima, čáhcefuolahusa ja geainnuid ráhkadeami huksenplánaid ja boazodoalu dáfus dárbbaslaš áiddiid huksenplánaid dárkkista ja dohkkeha Lappi bargofápmo- ja ealáhusguovddáš. Boazonjuovahagaid huksenplánaid earret eallindárbbášygienalaš osiid dohkkeha maiddái Lappi bargofápmo- ja ealáhusguovddáš. Njuovahagaid eallindárbbášygieniijas lea fámus, mii eallindárbašiid, mat fidnejuvvojit ealliin, eallindárbbášygieniija birra addojuvvon lágas (1195/1996) ja dan vuodul mearriduvvo.

Geaidnoráhkadanfitnuid, čáhceháhkkan- ja duolvačáhcerusttegiid ja elerávdnjegeassinfitnuid plánaid dahkamis ja dárkkisteamis váldojuvvojit vuhtii mearrádušat, maid Eana- ja meahccedoallooministeriija addá dárbbu mielde dárkkileappot áshusain.

36 §

Doarjaga ohcan

Ohcan galgá doaimmahuvvot Bálgosiid ovtastussii, mii galgá doaimmahit ohcama ja iežas

cealkámuša das Lappi bargofápmo- ja ealáhusguovddáša dálonguovloossodahkii.

Jos ruhtadoarjja ohccojuvvo bálgosiid oktasaš fitnu várás, de bálgosat galget guoddit oktasaš doarjjaohcama. Ruhtadoarjaga sturrodát bálgosa nammii mearriduvvo bálgosguovdasaš alimus lobálaš boazologuid mielde.

37 §

Doarjaga mávssiheapmi

Bálgosiidda guoski doarjagiid mávssiheamis čuvvojuvvojit dán áshusa 13 logu njuolggadusat.

Bálgosiidda áiddiid áidumis ja ordnemis boahhti goluide juolluduvvon doarjagiid ja bálgosiidda juolluduvvon geaidnoráhkadanarjagiid mávssi-handárkkistemiid dahká gieldda eanadoalloeiseváldi. Mañimuš mávssihaneari máksojuvvo das mañná, go bargofápmo- ja ealáhusguovddáša dálonguovloossodat leat gávnnahan ahte bargu lea gergejuvvon dohkálaš vuogi mielde. šaddadaneatnamiid suodjeáiddiid loahppadárkkistemiid dahká goittot gieldda eanadoalloeiseváldi.

10 lohku

Doarjja ovddidanfitnuide

38 §

Ovddidanfidnu

Doarjaga sáhtta juolludit boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 14 §:s ja 18 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon ovddidanfitnu plánen- ja čilgenbargui ja áššedovdiveahkkái, skuvlemii, investeremiidda ja dan ollašuhttimii guoski eará bargui. Doarjunvuloš investeremat galget váldojuvvo mielde ovddidanfidnopláni.

Fitnodatdoaimma ovddidanfitnuin galget ávkašuvvat fitnu ollašuhttimis moanat fitnodagat.

Ovddidanfidnui oassálasti fitnodatbargái dahje fitnodahkii sáhtta fitnodatguovdasaš doaimbabi juo várás juolludit doarjaga nugo ovdalis mearriduvvo.

39 §

Doarjjaoažžut

Doarjaga sáhtta juolludit lunddolaš persovdnii, moanaide lunddolaš persovnaide ovttas dahje priváhta- dahje almmosvuoigatvuodalaš servošii dahje vuoddudussii.

Doarjaga sáhtta juolludit ovddidanfitnu ollašuhttimii 1 momeanttas oaivvilduvvon priváhta- dahje almmosvuoigatvuodalaš servošii dahje vuoddudussii, jos:

1) doarjunvuloš ovddidandoaibma guoská mearkkašahhti láhkai doarjjaoažžu bargguide dahje doaibmajurdagii; ja

2) servošis gehččojuvvojit leat doarvái buorit vejolašvuodát doarjunvuloš ovddidanfitnu ollašuhttimii.

40 §

Doarjunvuloš ovddidandoaibmajut

Ovddidanfidnu galgá ollašuhttit uhcimustá ovtta EO:a dálanguovllu ovddidanásahusa 33 artihkkala ulbmiliin.

Ovddidanfitnu ollašuhttin galgá opppalohkái ovddidit fitnodatdoaimma guovllus dahje buoridit ovddidanfidnui oassálasti fitnodatbargiid ja fitnodagaid doaibmavejolašvuodaid, vaikko ovttaskas doarjjaoažžu doaimmašiige nu ahte ii buvttu vuoitu, dahje galgá boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 18 §:a 1 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon dáhpusain buoridit báikegotti dahje guovllu birgen- ja eallinvejolašvuodaid.

Ovddidanfitnu galgá leat ollašuhttimin olmmoš, geas lea ovddasvástáduš.

Doarjaga ii oaččo juolludit doaibmadoarjjan.

41 §

Dáhkádusgeatnegasvuohta

Eará doarjjaoažžu go almmosvuoigatvuodalaš searvvuš galgá dárbbu mielde addit doarvái buori dáhkádusa das, ahte doarjaga (mii berrojuvvo ruovttoluotta doarjjaoažžus) sáhtta máhcahit EO:ai, jos fidnu ii leat ollašuhttojuvvon, lea boastut ollašuhttojuvvon dahje boazodoalu ja luondduealáhuslágaid ruhtadanlága 43 ja 44 §:s oaivvilduvvon eará siva dihte. Dáhkádusa galgá addit doarjaga juolludan eiseválddi háldui.

42 §

Ovddidanfitnu dohkálaš golut

Ovddidanfitnu doarjundohkálaš gollun sáhtta dohkkehit:

1) čilgen- ja plánenbarggu várás bálkáhuvvon bargi dahje áššedovdi govttolaš bálká- ja máksogoluid;

2) dakkár badjelmearálaš doaibmagoluid, mat leat boahtán servoša geavahan- dahje molsunopmodaga geavaheamis čilgen- ja plánenbarggu dahkamii dahje ovddidanfitnu ollašuhttimii;

3) skuvlema lágideamis dahje ovddidanfitnu ollašuhttimis boahtti materiálagoluid ja latnjaláigguid;

4) skuvlema lágideaddji govttolaš bálká- dahje máksogoluid;

5) áššedovdi govttolaš bálká- dahje máksogoluid; ja

6) ovddidanfitnu ollašuhttima várás bálkáhuvvon bargoveaga govttolaš bálká- dahje máksogoluid.

43 §

Doarjaga alimusmearri

Doarjaga ovddidanfidnui sáhtta juolludit eanemustá 90 proseantta ovddidanfitnu dohkálaš goluin, goittotge eanemustá dan meari, mas lea sohppojuvvon áššáigullelaš prográmmas, dahje prográmma olggobealde ollašuhttit jurddašuvvon ovddidanfidnui eanemustá dan meari, maid EU-kommišuvdna lea dohkkehan addojuvvon EO:a rámain (96/C 45 06) stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, dahje stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo áššáigullelaš ulbmilii, guoski eará váldoprinsihpain.

Ovddidanfidnui guoski ovdačilgehusaid ollašuhttedettiin ja ulbmil 1 -prográmma, guovlluguovdasaš dálanguovloprográmma ja dálanguovllu EO- álggaprográmma ollašuhttedettiin sáhtta teknihkalaš veahkin doarjaga juolludit eanemustá 100 proseantta dohkálaš goluin.

44 §

Ovddidanfidnui gulli investeremiid dohkálaš golut

Doarjaga sáhtta juolludit dakkár ovddidanfidnui guoski ja dan ollašuhttima várás dárbbaslaš

geavahanopmodatháhkamiidda ja daid muhttin- ja buoridanbargguide, mat eai guoskka fitnodat- doibmii, čuovvovaččat:

- 1) visttiid huksen, viiddideapmi ja ordnen; ja
- 2) rustegiid ja mašiinnaid háhkan ja daid di- vvunbarggut.

Doarjaga ii sáhte juolludit eanaháhkamii.

Doarjaga gittaopmodaga ja dan oasi háhkamii sáhtta goittot juolludit, jos háhkkojuvvon eanavii- dodagas leahkki visti hábme váldooasi gittaopmo- daga árvvus ja lea dárbbaslaš dán ásahusa mieldásaš ovddidanfitnu ollašuhhtima várás ja doarjjaoažžu ovdanbuktá dasa erenoamáš dohká- laš ákkaid.

45 §

Ovddidanfitnu investerendoarjaga alimusmearri

Ovdalis 44 §:s oaivvilduvvon investeremiidda sáhtta doarjaga juolludit eanemustá 75 proseantta dohkálaš goluin.

46 §

Doarjaga juolludaneavttut

Doarjaga juolludaneaktun lea ahte:

- 1) ovddidanfidnu ollašuhthtojuvvo ásahuvvon mearreáiggi sisa dohkkehuvvon plána mielde;
- 2) doarjjaoažžu bargá doarjunvuloš doaimmain gáržžitkeahhtá dan mearkkašahhti láchkai dan uhci- musáiggi, mii ásahuvvo doarjjamearrádusas;
- 3) doarjjaoažžu ii luohpat doarjunvuloš geava- hanopmodaga viđa jahkái almmá bargofápmo- ja ealáhusguovddáža lobi haga.

11 lohku

Loana juolludeapmi ja loatnaeavttut

47 §

Loana juolludeapmi

Ruhtalágádus juolluda sihke stáhtaloana ja loa- na, mas stáhta máksá ruhtalágádussii reantodoar- jaga. Loana oažžu juolludit easkka das maŋŋá, go

bargofápmo- ja ealáhusguovddáš lea addán doarj- jaohcamii mearrádusa.

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáža mearrádus galgá laktojuvvot vealgegirjai ja dan eavttut galget vealgegirjeeaktun vuhtiiváldojuvvot.

48 §

Nuppástusohcama váikkuhus lotnii

Jos doarjaga mearri dahje doarjjaeavttut mear- rádusa birra dahkkojuvvon váidaga geažil nuppás- tuvvet, de galgá loana meari ja eavttuid muhttit vástidit váidagii addojuvvon mearrádusa eavttuid. Ruhtalágádus ii goittot leat geatnegahttojuvvon muhttit loatnameari stuorábun go lea doarjaga oza- dettiin guottihan.

Reantodoarjjaloana eavttuid ii oaččo dahkkoju- vvon váidaga geažil muhttit almmá ahte ruh- talágádus lea miehtan dasa.

49 §

Loatnarudaid lokten

Loana oažžu loktet das maŋŋá go doarjaga juol- ludan eiseválddi mearrádus lea addojuvvon ja ruh- talágádus lea juolludan loana. Loatnaoažžu galgá addit loana loktema várás čilgehusaid, maid Eana- ja meahccedoalloministeriija lea mearridan ása- husain.

Eanaoastimii juolluduvvon loatna galgá lokte- juvvot guovtte jagi sisa doarjjamearrádusa dahka- mis. Loana oažžu loktet eanemustá guovtte earis. Loatnarudaid galgá farggamusat geavahit gávpe- girjjis sohppojuvvon gávpehatti, loanaid, mat gal- get eretmáksojuvvot, ja gávppi ruhtadeapmái ožžojuvvon ruhtalágádusa loana máksimii.

Investerenloana, visteloana ja doarjaga nuorra ealáhusbargiid dálldoalu álgaheami várás oažžu loktet ovttá dahje eanet eriin Eana- ja meahccedo- alloministeriija ásahan vuogi mielde. Loana maŋimuš earri galgá loktejuvvot maŋimustá jahke- beali sisa barggu čađahanáiggin mearriduvvon áig- gi nohkamis dahje luovosopmodaga háhkamis. Jos fidnu lea gárvvásmuvvan dahje luovosopmodat háhkkojuvvon ovdalgo doarjjamearrádus lea ad- dojuvvon, de loana maŋimuš earri galgá lokteju- vvot jahkebeali sisa doarjjamearrádusa addimis.

50 §

Stáhtaloana máksui šaddan ja reanttu máksin

Loatnaoážžu galgá máksit stáhtaloana ruovttoluotta seammasturrosaš oanáduseriiguin jahkebeallásaččat.

Stáhtaloana reanttu ja oanádusat šaddet máksinláhkai guđege jagi cuoŋo- ja golggotmánu maŋimuš beaivve. Loana vuosttas oanádusmáksu šaddá máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii jagi geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas eari loktema maŋŋá. Visteloana dahje huksenbargui juolluduvvon investerenloana vuosttas oanádusmáksu šaddá máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii guovtte jagi geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas oasi loktema maŋŋá.

Loana reantu galgá máksojuvvot guđege loatnaeari loktenbeaivvi rájes, jos 55 §:s ja 68 §:s ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

Loatna galgá oktan 55 §:s oaivvilduvvon máksogeahpádusaiguin máksojuvvot ruovttoluotta stáhtii boazodoalu ja luonduealáhhusaid ruhtalága 27 §:s mearriduvvon áiggi, jos fitnodaga sanerema birra addojuvvon lága (47/1993) dahje priváhtaolbmo vealgeordnema birra addojuvvon lága (57/1993) mieldásaš mearrádusas dahje eaktodáhtolaš vealgeordnemis ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

Loatna dahje stáhta oažžun galgá ollásit máksojuvvot hávil lagamustá čuovvovaš máksinbeaivve, jos oaiveopmodat, mii ii leat vel šaddan máksinláhkai, lea eanemustá 850 euro.

51 §

Reantodoarjjaloana máksinláhkai šaddan ja reantobadji

Loatnaoážžu galgá máksit reantodoarjjaloana ruovttoluotta seammasturrosaš oanáduseriiguin jahkebeallásaččat dahje jahkenjealjádasaide mielde.

Reantodoarjjaloana vuosttas oanádusmáksu šaddá máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii jagi geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas eari loktema maŋŋá. Visteloana dahje huksenbargui juolluduvvon investerenloana vuosttas oanádusmáksu šaddá goittot máksinláhkai maŋimustá dan máksinbeaivve, mii guovtte jagi

geažes vuosttasin boahtá loana dahje dan vuosttas eari loktema maŋŋá. Eana- ja meahccedoalloministeriija sáhtta dohkkehit valuhtamearrásaš loana reantodoarjjaloatnan maiddái dalle, go loana oaiveopmodat šaddá ovttá earis dahje muđui go ovdalis govviduvvon hárvvet erii ruovttoluotta máksinláhkai.

Reantu galgá máksojuvvot 1 momeanttas mearriduvvon máksinbajiid mielde guđege loatnaeari loktenbeaivvi rájes.

52 §

Vealgeordnemiid váikkuhusat stáhtaloana ruovttoluottamáksineavttuide

Jos fitnodaga sanerema birra addojuvvon lága dahje priváhtaolbmo vealgeordnema birra addojuvvon lága mieldásaš duopmostuolu mearrádusas ii nuppeláhkai daddjojuvvo, de stáhtaloatna šaddá máksinláhkai nugo 50 §:s lea daddjojuvvon das maŋŋá, go máinnašuvvon meannudeamis sohppojuvvon geahpádusat leat nohkan.

53 §

Reantodoarjjaloanaid eavttuid nuppástuhttin

Ruhtalágádus ja loatnaoážžu eaba oaččo soahpat reantodoarjjaloana eavttuid nuppástuhttimis almmá bargofápmo- ja ealáhuslágádusa lobi haga, jos lea jáhkkinis ahte nuppástusa geažil stáhta reantodoarjjagolut lassánit loahppaloatnaáigge. Almmá ahte dat mii ovdalis daddjojuvvo dan hehte, de reantodoarjjaloana eavttuid oažžu nuppástuhttit das maŋŋá, go lotnii ii šat máksojuvvo reantobuhtadus iige dat gula earáge doarjjadoaimmaid vuollai.

54 §

Loatnaáiggi oanedeapmi ja badjelmearálaš oanádus

Loatnaoážžu ja ruhtalágádus sáhttiba soahpat loatnaáiggi oanedeamis ja badjelmearálaš oanádusa máksimis ja daid váikkuhusas máksinláhkai šaddi oanádusaide. Badjelmearálaš oanedeamis beroškeahhtá galget mávssekeahtes oaiveopmodahkii rehkenastojuvvon reantoearit máksojuvvot oanedeami čuovvovaš máksinbeivviid.

55 §

Máksingeahpádusat

Loatnaoázžu gaskaboddosaš ekonomalaš váttisvuodaid geahpedeami várás sáhtta reantodoarjalooanaid ja stáhtaloanaid oanádusmávssuide miedihit mañideami ja stáhtaloanaide reantofriiddjavuođa guhkimustá golmma jahkái hávil, oktiibuot goittot guhkimustá viđa jahkái. Dalle go orru gávdnomin sierra sivva, de máksinmañideami ja reantofriiddjavuođa sáhtta juolludit mearriduvvon eavttuiguin ja mearriduvvon geahpádusa eretgeassit.

Oanádusaid mañideami sáhtta miedihit nu, ahte loatnaáigi guhkiduvvo mañidanjagiid lohku meriin ja mañiduvvon oanádusearit berrojuvvojit seamma mángga earis álgoloatnaáiggi nohkama mañjá. Loatna galgá goittot máksjuvvo ruovttoluotta boazodoalu ja luondduealáhúsaid ruhtadanlága 27 §:a 1 momellantas mearriduvvon alimusloatnaáiggi sisa. Oanádusaid mañideami sáhtta miedihit maiddá nu, ahte oanádusmávssut, mat máksjuvvojit mañidanjagiid mañjá, dárkkistuvvojit almmá muhtekeahhtá loatnaáiggi.

Mañidemiid ja reantofriiddjavuođa miediha ohcama vuodul ruhtalágádus. Jos mañideapmi šaddá oktan ovddit mañidemiiguin miedihevvo eanet go guokte jagi dahje jos jearaldagas lea reantofriiddjavuođa miediheapmi, de ohcan galgá addojuvvo áššái gullelaš ruhtalágádusa guovddášruhtalágádusa čovdinláhka. Ovdalgo ášši čovdojuvvo, de galget Eana- ja meahccedoalloministeriija ovdasteaddjit dárkkistit ohcama ja dohkkehit máksingeahpádusevttohusa. Jos loana dáhkádussan lea miedihevvo stáhtadáhkádus, de dárkkisteapmi ii čadahuvvo, muhto mañidemiid miedihaneaktun lea bargofápmo- ja ealáhúsguovddáža lohpi. Jos mañideami geažil dáhkádusmearrádusa eavttuid galggašii nuppástuhtit loana ruovttoluottamáksináiggi ja máksimiid máksinláhka šaddamii guoski eavttuid lassan earáge osiin, de galgá bargofápmo- ja ealáhúsguovddáš addit ášši Eana- ja meahccedoalloministeriija čovdinláhka.

Máksingeahpádusaid eretgeassima birra mearrida bargofápmo- ja ealáhúsguovddáš.

56 §

Loana sirdin nuppi velggolažžii ja ovddasvástádusas luoitin

Ruhtalágádus sáhtta ohcama vuodul sirdit ovda-

lis máinnašuvvon loanaid odđa oamasteaddji vástidanláhka, jos odđa boazodoalu ja luondduealáhúsaid ruhtadanlága mieldásaš eanaoastinloatna ii juolluduvvo dahje juolluduvvon loatna lea uhcci ollesgávpehatti ektui. Eará fitnodatdoaimma go boazodoalu dahje luondduealáhusa várás juolluduvvon loana sáhtta ruhtalágádus sirdit fitnodaga odđa oamasteaddjái, jos dát lea boazodoalu ja luondduealáhúsaid ruhtadanlága mielde doarjun-dohkálaš.

Dálu oasi luohpadan velggolačča sáhtta ohcama vuodul luoitit vástideamis loanas dahje vuovdinhaddeoazžumis dainna eavttuin, ahte luohpadeamioazžus lea juo ovdežis leamaš oktasáš ovddasvástádus loanas dahje oazžumis iige ovddasvástádusas luoitin bija vára vuollai loana dahje oazžuma ruovttoluottamáksima.

Ovdalgo loatna sirdojuvvo dahje ovddasvástádusas luitojuvvo, ruhtalágádus galgá bivdit áššis bargofápmo- ja ealáhúsguovddáža cealkámuša

57 §

Loana sirdin ruhtalágádusas nubbái

Loana sáhtta sirdit ruhtalágádusas nubbái, jos sirdin ja stáhtaloanain dasa lassan dárbbaslaš stáhta ja ruhtalágádusa gaskasaš vealgegirjeordnemat ollašuohttojuvvojit nugo Eana- ja meahccedoalloministeriija lea dohkkehan. Loana, mas lea ain loatnaáigi uhcit go jahki dahje man loahppaloatnameari lea uhcit go 1 700 euro, ii goittot sáhte sirdit.

Loatnaoázžu lobi haga loana sáhtta sirdit dušše, jos ministeriija sierra geahčča ahte dasa gávdnojit ruhtalágádusa doaimma nuppástuvvama geažil erenoamáš mávssolaš sivat.

58 §

Ruhtalágádusa goluid buhtten

Ruhtalágádusaide máksjuvvo jahkásačcat boazodoalu ja luondduealáhúsaid ruhtadanlága vuodul juolluduvvon stáhtaloanain loatnadikšun- ja eará goluid buhtadus 0,75 proseantta mávsseskeahtes loatnaoaveopmodaga mearis.

Boazoeconomiijalága ja luondduealáhúsálága ja ovdal daid fápmuiboahtima dálá láhkamearrádusaid vuodul juolluduvvon stáhtaloanain dikšumis máksjuvvo vástideaddji buhtadus 0,60 proseant-

ta, jos loatna lea juolluduvvon ovdal oddajagimánu 1. beaivvi 1992. Das maŋŋá juolluduvvon loanain dát buhtadus máksojuvvo 0,75 proseantta.

59 §

Stáhtaloanaid gollobuhtadusa ja reantodoarjaga mávssiheapmi

Ruhtalágádusat galget ohcat buhtadusa, mii máksojuvvo stáhtaloanain, boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 29 §:a mielde guovddášruhtalágádusa bokte Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddázis gudege kaleanddarjahkenjealjádasa hárrái sierra.

Ruhtalágádusat galget ohcat boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 26 §:s oaivvilduvvon reantodoarjaga guovddášruhtalágádusa bokte Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddázis gudege reantobaji hárrái sierra. Reantodoarjaga oažžu ohcat eanemustá oktii mánotbajis.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon buhtadus ja 2 momeanttas oaivvilduvvon reantodoarjaga ii máksojuvvo juo máksinláhkaš šaddan loatnaoai-veopmodaga hárrái, jos jearldat ii leat fitnodaga saneremii dahje priváhtaolbmo vealgeordnemii guoski meannudeami guorahallojuvvoimis.

60 §

Máksinnávccahisvuoda ja loahpalaš massima gávnnahheapmi

Boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 23 §:s oaivvilduvvon loatnaoažžu máksinnávccahisvuodta galgá gávnnahuvvot olggosmihtideamis. Jos dáhkádusopmodat vuvdojuvvo bargofápmo- ja ealáhhusguovddáža dohkkehan vuogi mielde muđui go bággočuoarvvasgávppiin, de loahpalaš massin gávnnahuvvo oamastanvuogitvuoda sirdašuvvama ja gávpehatti máksima maŋŋá. Muđui loahpalaš massin gávnnahuvvo bággočuoarvvasgávppis loatna máksojuvvon juohkoosodaga vuodul. Jos fitnodatsaneremis dahje priváhtaolbmo vealgeordnemis lea mearriduvvon dahje eaktodáhtolaš vealgeordnemis dahje dan vástideaddji eará meannudeamis lea sohppojuvvon ahte dáhkádus ii geavahuvvo dáhkádusvealggi máksimii, de loahpalaš massimin adnojuvvo loana loahppameari ja máksinláhkaš šaddan reanttuid ja

sanerenprográmmas, máksinprográmmas dahje daid vástideaddji soahpamušas velggolažžii mearriduvvon máksingeatnegasvuoda erohus. Buhtadus ii máksojuvvo dakkár oasis loanas, mii ii leat vel šaddan máksinláhkaš ja man loatnaoažžu ovdalis máinnašuvvon ordnemiid maŋŋá lea geatnegahttojuvvon máksit nannejuvvon dahje sohppojuvvon prográmma mielde nu guhká go loatna dikšojuvvo dan mielde.

Stáhta ovddasvástádussii báhcci ossodat boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 21 §:s oaivvilduvvon loanaid massimiin rehkenastojuvvo 1 momeantta mielde gávnnahuvvon massima vuodul.

61 §

Buhtadusa máksináiigi

Boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 23 §:s oaivvilduvvon láchkamearrádusaid mieldášaš buhtadusa, mii vuodduuvvá fitnodatsanerema dahje priváhtaolbmo vealgeordnemii, oažžu máksit ruhtalágádussii vuollerievtti nannen saneren- dahje máksinprográmma vuodul dahje dalle, go boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 30 §:s oaivvilduvvon eaktodáhtolaš vealgeordnen boahotá fápmui. Jos saneren- dahje máksinprográmma nuppástusohcama geažil rievdá, de váilu buhtadus máksojuvvo lágafámolaš saneren- ja máksinprográmma vuodul. Liiggás máksojuvvon buhtadus ovddoslágiduvvo Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddázii dađe mielde go loatnaoažžu máksá prográmma mielde iežas loana ruhtalágádussii. Seammaláhkaš meannuduvvo, jos boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 30 §:s oaivvilduvvon eaktodáhtolaš vealgeordnen máhccá.

62 §

Buhtadusa máksin ja ruovttoluotta bearran

Ruhtalágádus galgá sierra ohcat Eana- ja meahccedoalloministeriijas buhtadusa, mii máksojuvvo boazodoalu ja luondduealáhhusaid ruhtadanlága 23 §:a vuodul. Ohcamii galgá laktit čilgehhusaid, maid Eana- ja meahccedoalloministeriija lea mearridan ášahusain, stáhta ovddasvástádussii báhcci loatnameari gávnnahemi várás ja stáhta ovddasvástádusa fámusleahkináiiggi čilgema várás.

Eana- ja meahccedoalloministeriija fuolaha ruhtalágádussii máksojuvvon buhtadusaid bearramis ruovttoluotta stáhtii dalle, go buhtadusat berrojuvvojit ruovttoluotta loatnaoázžus.

63 §

Dáhkádusat

Ruhtalágádus lea geatnegahttojuvvon luohpadit stáhtii dahje vurket stáhta lohku dakkár loanaid dáhkádusaid, maid loahppameari stáhta lea máksán ruhtalágádussii dahje masa guoski oázžun lea guitejuvvon ja mat leat ainge fámus bággoollaš-uhhtimis.

64 §

Vealgegirjeordnen

Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddáš guite stáhta ja ruhtalágádusa gaskasaš vealgegirjiide loahpalaš massima dan sturrosažžan go saneren- dahje máksinprográmmas, eaktodáhtolaš vealgeordnema vuodđun leamaš soahpamušas dahje eará vástideaddji ordnemis meroštallojuvvon máksinluoitimat leat ollašuvvan.

Jos saneren- dahje máksinprográmma dahje eaktodáhtolaš vealgeordnen máhccá, de šaddá stáhta ja ruhtalágádusa gaskasaš vealgi fas dákko bokte dan sturrosažžan go máhccanmearrádušas ruhtalágádusa ja velggolačča gaskasaš vealggi birra lea mearriduvvon.

65 §

Loatnaáigi ja loatnadiedut

Loatnaáigi lea uhcimustá golbma jagi ja guhkimustá 30 jagi.

Loana loatnaevttuid mearridettiin galgá váldit vuhtii áššáigullelaš olbmo opmodaga, dietnasiid ja bearašgaskavuodaid, lagamuš áiggi investereamiid ja su ekonomalaš máksinnávccaide váikkuheadđji eará sivaidd.

66 §

Stáhtaloana ollesreantu

Stáhtaloana refereansareantu sáhtta leat 6 dahje 12 mánu euribor-reantu. Refereansarentui lasi-

huvvo guovtte proseantaovttadaga sturrosaš fásta ossodat. Stáhtaloana ollesreantu molsašuddá loatnaáigge refereansareantu rievddadeami mielde.

Eaktu, mii guoská reantu molsašuddamii 1 momeanttas mearriduvvon vuogi mielde, galgá máinnašuvvot bargofápmo- ja ealahusguovddáža mearrádušas.

67 §

Reantu, mii galgá máksojuvvot stáhtaloanas

Loatnaoázžu galgá máksit stáhtaloanas reantoovdu meriin vuoliduvvon reantu. Das maŋŋá, go reantoovdu lea loktojuvvon lohppii, de loanas galgá máksit reantu dan ollesreantu mielde.

Reantoovduin oaivvildit 66 §:a ja loatnaoázžu máksin reantu erohusa.

68 §

Reantofriddjavuotta

Buvttadanvistti ja ássanvistti huksemii, ordnemii dahje viiddideapmái ja eanaoastimii juolluduvvon stáhtaloanain ii dárbbáš máksit reantu guovtte vuosttas loatnajagi áigge. Doarjja, mii juolluduvvo reantofriddjavuottan, rehkenastojuvvo 66 §:s oaivvilduvvon ollesreantu vuodul.

69 §

Friddjajagit

Go mearriduvvo stáhtalotnii guoski doarjaga birra, de sáhtta mearridit ahte ovtta, guovtte dahje golmma jagi oanádusat eai berrojuvvo, muhto dat guitejuvvojit máksojuvvon ovdal dan máksinbeaivve, goas vuosttas oanádus muđui livččii galgan máksojuvvot. Bearakeahttä báhcán oanádus rehkenastojuvvo mielde doarjagii, go rehkenastojuvvo doarjagii guoski ollesdoarjja. Friddjajagiid oanádusearit váldojuvvojit doarjaga rehkenastettiin vuhtii juolluduvvon ollesloatnameari mielde.

70 §

Doarjaga mearri loanas, mas ii addojuvvo dáhkádus

Boazodoalu ja luondduealahusaid ruhtadanlága 20 §:a mielde loana sáhtta juolludit dáhkádusa

haga. Dáhkádusfriddja loana doarjaga mearri lea 0,45 proseantta loana mearis. Jos loatna dohkkehuvvo juolluduvvot ollásit dáhkádusa haga, de doarjaga árvu lea goittotge 1,0 proseantta loana mearis.

71 §

Reantodoarjjaloana reantu ja reantodoarjja

Dat mii 67 §:s mearriduvvo reanttus ja reanttoovddus, mii máksojuvvo stáhtaloanas, guoskaduvvo heivvolaš osiin rentui ja reantodoarjagii, mii máksojuvvo reantodoarjjaloanas.

72 §

Loanaide gulli doarjaga mearri

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš mearrida dan ruhtamearis, maid loatnaáigge sáhtta eanemustá geavahit stáhtaloana reanttoovdun, oanádusaid friddjajahkin, reantofriddjavuohtan ja dáhkádusfriddja loana doarjjan dahje reantodoarjjaloana reantodoarjjan.

Doarjaga, mii juolluduvvo reanttoovdun, alimusmearri lea viđa proseantta alimusreanttoovdu ja reantodoarjja njealje proseantta alimusreantodoarjaga vuodul jahkebeali reantobajiid mielde rehkenastojuvvon nominálaárvodoarjjaeriid oktiirehkenastojuvvon mearri.

Stáhtalotnii guoski reantofriddjavuohta rehkenastojuvvo ollesreanttu vuodul nu, ahte čuvvojuvvojit heivvolaš osiin 2 momeantta njuolggadusat.

Stáhtaloana friddjajagit rehkenastojuvvojit mielde dohkkehuvvon ollesloatnameari miel-dásaš oanádusaiguin.

73 §

Loatnahápmásaš doarjaga doarjjadássi

Go doarjja juolluduvvo lotnii gulli doarjjan, de oaiivildit doarjjadássiin stáhtaloana reanttoovdu, reantofriddjavuođa, oanádusaid friddjajagiid ja loana dáhkádusfriddja árvvu ja reantodoarjjaloana reantodoarjaga ollesmeari ossodaga investere-ma dohkálaš goluin.

Doarjjadási rehkenasttedettiin diskonterevuo- vvojit reanttoovdu, reantofriddjavuohta ja friddja- jagiid oanádusaid ja reantodoarjja, mat máksoju-

vvojit jahkebeallásaččat, doarjaga juolludanjagi árvui. Diskonterenreantun adnojuvvo refereansa- ja diskonterenreantuid nannenvuogi birra addo- juvvon EU-kommišuvnna diehtunaddimis (97/ C 273/03) oaiivilduvvon refereansareantu.

74 §

Eará loatnaeavttut

Stáhtaloanaid ja reantodoarjjaloanaid eakto- dáhtolaš vealgeordnema ja mearreáiggi fámus le- ahkki doarjagiid birra mearriduvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid dihto velggiid ordnema birra addojuvvon ráddehusa ásašus (769/2000).

12 lohku

Doarjaga ohcan ja juolludeapmi

75 §

Doarjaga ohcan

Eará go 36 §:a mielásaš doarjagii guoski ohcan doaimmahuvvo dan bargofápmo- ja ealáhus- guovddášii, man rájiid siste fitnodat lea. Máksin- geahpádusohcan guddojuvvo goittot áššáigullevaš ruhtalágádussii. Eana- ja meahccedoalloministe- riija nanne ohcanskovi ja mearrida daid čuvvosiid ja ohcanvuogi birra.

Doarjja galgá ohcojuvvo ovdalge bargu dahje fidnu álggahuvvo dahje doaimbabiidjui álggojuvvo. Barggu čađaheapmái guoski fitnu oázžu álggahit das maŋŋá, go ohcan lea šaddan guorahallojuvvo- mii. Doarjaga juolludettiin álggahuvvon ja álggat- keahkes fidnu giedahallojuvvo seamma ákkaiguin.

Doarjaga sáhtta ohcat maiddá gávpegirje- ja láigosoahpamušárvalusa vuodul dahje fáldalaga vuodul.

Loatna- ja doarjjaohcama birra galgá háhkat maiddá Bálgosiid ovtastusa cealkamuša, jos oh- can vuodduduvvá muhtumassii dahje ollásit bo- azodoaluin bargamii.

76 §

Lotnii guoski doarjjaohcan

Dasa lassin mii 75 §:s mearriduvvo, de stáhta- lotnii dahje reantodoarjagii guoski doarjjaohcamii

galgá laktit ovdal ohcama guođđima ruhtalágádusa loatnalohpádusa.

Doarjjaohcamis oaivvilduvvon loana ii oaččo juolludit ovdalگو bargofápmo- ja ealáhusguovddáš lea čoavdán ohcama.

77 §

Doarjaga juolludeapmi

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš juolluda doarjaga, jos Eana- ja meahccedoalloministeriija ii mearrit ahte doarjaga juolluda gieldda dálonguovloeláhuseiseváldi. Jos fitnu golut goittot mannet Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain mearridan alimusmeari badjel, de doarjaga oažžu juolludit dušše dalle, jos Eana- ja meahccedoalloministeriija miehtá dasa.

Doarjaga juolludeaddji galgá ovdalگو juolluda doarjaga bivdit doarjjaohcamis Sámedikki cealkámuša, jos doarjaga juolludeapmái guoski mearrádusa árvalit čuoheht mearkašahhti láhkai árbevirolaš ealáhusaiguin barganvejolašvuodaide.

Doarjaga juolludanmearrádusas galgá máinnašit goittot doarjaga alimusmeari ja dasa lassin sierra vejolaš EO-ossodaga ja váldegottálaš ossodaga sihke proseanttaiguin ja euroiguin ja jagi 2001 loahpa rádjai maiddái márkkiiiguin, dohkálaš goluid, dárbbu mielde daid juohkáseami, doarjaga juolludaneavttuid, mávssihañggi, eavttuid ja meannudeami ja doarjaga ruovttoluottabearramii guoski eavttuid. Mearrádusa galgá ákkastallat ja dasa galgá laktit doarjjaohcančuheami.

Mearrádus, mainna doarjja lea juolluduvvon, nohká leahkimis fámus jagi geažes mearrádusa addinbeaivvis, jos doarjaga vuosttas earri ii leat daddjojuvvon ággi sisa máksojuvvon dahje dan máksin dahje loana lokten lea ohccojuvvon. Dutkanruđaide guoski mearreáigi nohká goittot mearrádusa addinjagi golgogtmánu manjmuš beaivve. Mearreáigiid sáhtta ohcama vuodul guhkidit ovdalگو dat nohket, jos guhkideapmái gávdnojit erenoamáš mávssolaš sivat.

13 lohku

Doarjaga máksin

78 §

Ruhtadoarjaga máksin

Ruhtadoarjaga juolludan eiseváldi máksá

ruhtadoarjaga ohcama vuodul luovosopmodaga háhkama, fitnu goluid dahje barggu ja doaibmabiju čadaheami birra ovdanbuktojuvvon dohkálaš čilgehusa vuodul.

Fitnodatdoaimma investerendoarjaga máksi-neaktun lea dasa lassin ahte investeren lea ollašutttojuvvon maiddái eará eiseváldiid go doarjaga juolludeaddji ášahan ráddjehusaid ja lohpeavttuid mielde ja daid dievvamis lea addojuvvon čilgehus.

79 §

Mávssiheami ohcanáigi

Ruhtadoarjaga máksima galgá ohcat doarjja-mearrádusas ášahuvvon mearreáiggis.

Ovddidanfidnui juolluduvvon ruhtadoarjaga máksima galgá bivdit manjmuštá njealje mánu sisa ovddidanfitnu ollašuttimii ášahuvvon ággi nohkamis. Ruhtadoarjaga sáhtta máksit guhkimustá guokte jagi prográmma fámusleahkinággi nohkamis.

Dat mii ovdalis ovddidanfidnui juolluduvvon ruhtadoarjaga birra mearriduvvo, guoská maiddái ruhtadoarjagii, mii ovddidanfitnu ollašuttima várás lea juolluduvvon fitnodatdoibmii.

80 §

Luovosopmodaga háhkamii juolluduvvon ruhtadoarjaga máksin

Luovosopmodat gehččojuvvo háhkkojuvvon, go oppa gávpehaddi lea máksojuvvon ja oamastanvuogatvuolta lea sirdašuvvan. Ruhtadoarjja ii máksojuvvo oassemáksogávppiin dahje eará dån-sullasaš vuogi mielde ruhtaduvvon háhkamii. Ruhtadoarjaga sáhtta máksit ovta dahje eanet eriin nugo Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain mearriduvvo.

81 §

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjaga máksin

Nuorra ealáhusbargiid álggahandoarjaga ruhtadoarjjaossodat máksojuvvo virggi beales golmma earis, main vuosttas lea 40 proseantta ja guokte

čuovvovačča 30 proseantta juolluduvvon ruhtadoarjagis. Ruhtadoarjaga vuosttas earri máksojuvvo doarjaga juolludeami čuovvovaš njukčamánu dahje golggotmánu maŋimuš beaivve dainna eavttuin ahte doarjaga juolludan- ja máksineavttut leat earret skuvlengáibádusa ja bargomearregáibádusa dievvan. Ruhtadoarjaga maŋimuš oasi máksima eaktun lea ahte maiddái guoskevaš eavttut ja eavttut dálu háhkamii ja fitnodaga ovddideapmái guoski investeremiid hárrái leat dievvan. Nubbi earri máksojuvvo jagi geažes vuosttas earri máksimis ja goalmát earri jagi geažes nuppi earri máksimis.

82 §

Huksendoarjaga máksin

Hukseninvesteremii juolluduvvon doarjja máksojuvvo eanemustá njealje earis. Doarjjaeari máksineaktun lea ahte vistti gárvvvisvuodadássii vástida máksinvuloš eari ja ovdal máksojuvvon eriid ossodaga ruhtadoarjagis. Maŋimuš eari sturrodat lea goittot uhcimustá 20 proseantta ruhtadoarjagis ja dat máksojuvvo easka dalle, go visti lea ollásit gárvvásmuvvan. Gárvvvisvuodadássii galgá ovdanbuktit duodaštusa. Duodaštusa addá bargofápmo- ja ealáhusguovddáža doarjjamearrádusas daddjojuvvon eiseváldi.

Ruhtadoarjaga máksima ozadettiin galgá dasa lassin ovdanbuktit máksinvuloš doarjjaeari mearis duhtošiid huksengoluin.

83 §

Ovddidanfidnui juolluduvvon doarjaga mávssiheapmi

Ovddidanfidnui juolluduvvon doarjja máksojuvvo čájehuvvon goluid mielde jahkásaččat eanemustá golmma earis oktan vejolaš ovdamávssuin. Ovdamáksun sáhtta máksit eanemustá 50 proseantta ruhtadoarjagis. Nuppi eari sáhtta máksit easka, go vuosttas eari vástideaddji ossodat fitnus lea ollašuhthtojuvvon ja čilgehus ruđaid geavaheamis lea doaimmahuvvon bargofápmo- ja ealáhusguovddážii. Maŋimuš earri máksojuvvo das maŋŋá, go doarjjaoažžu lea doaimmahan iežas doaimmas ja ruđaid geavaheamis čilgehusa doarjjamearrádusa eavttuid mielde.

84 §

Ovddidanfidnui gulli huksendoarjaga máksin

Hukseninvesteremii juolluduvvon ruhtadoarjja máksojuvvo oktan vejolaš ovdamávssuin eanemustá njealje earis. Ovdamáksun sáhtta máksit eanemustá 20 proseantta ruhtadoarjagis. Nuppi ja goalmát eari máksima eaktun lea ahte vistti gárvvvisvuodadássii vástida máksinvuloš eari ja ovdal máksojuvvon eriid ossodaga doarjagis. Maŋimuš earri máksojuvvo goittot easka dalle, go visti lea ollásit gárvvásmuvvan. Gárvvvisvuodadássii galgá ovdanbuktit duodaštusa. Duodaštusa addá bargofápmo- ja ealáhusguovddáža doarjjamearrádusas daddjojuvvon eiseváldi.

Doarjaga ii oáččo máksit nu, ahte dat manná badjel prográmmas guoskevaš doaibmalinnjái lágdit sohppojuvvon EO:a doarjjaossodaga prográmmabaji áigge.

14 lohku

Doarjaga eretcealkin ja ruovttoluottabearran

85 §

Loatna- ja ruhtadoarjjaearit, mat máksojuvvojit ruovttoluotta

Loana ja ruhtadoarjaga eretcealkkedettiin ja doarjaga ruovttoluotta bearadettiin galgá seammás mearridit, galgágo máksinláhkai mearriduvvon oaiveopmodaga máksit ovttá vai eanet eriin. Seammás galgá maiddái mearridit ruovttoluottamáksima áigemearis, mii ii oáččo leat ruhtadoarjaga hárrái guhkit go okta jahki ja stáhtaloana hárrái guhkit go guokte jagi.

Go loatna, stáhta vuovdinhaddeoažžun ja ruhtadoarjja dahje doarjja mearriduvvojit ollásit dahje muhtumassii ruovttoluotta máksojuvvo, de galgá seammás mearridit, galgágo máksinvuloš meari máksit ovttá vai eanet eriin. Loana ii goittot oáččo mearridit máksinláhkai badjel golmma jagi máksináiigiin.

86 §

Reantodoarjja, mii máksojuvvo ruovttoluotta

Jos reantodoarjaga máksin loahpahuvo lo-

anain ruhtaduvvon opmodaga oamastanvuoigatvuođa sirdašuvvama dahje doaimma nohkama vuodul dahje danin ahte doaimma gáržžiduvvo mearkkašahhti láhkai, de máksojuvvo reantodoarjja gitta dassái, go oamastanvuoigatvuohta sirdašuvvá dahje doaimma nohká dahje gáržžiduvvo mearkkašahhti láhkai. Mánnašuvvon áigemeari maŋŋá máksojuvvon reantobuhtadusat berrojuvvojit ruovttoluotta loatnaoazžus. Muđui reantodoarjja máksojuvvo loahpahanmearrádusa addinbeaivvi rádjai.

15 lohku

Sierra njuolggadusat

87 §

Barggu čadahanáigi ja dan guhkideapmi

Bargu, man várás lea juolluduvvon boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon loatna dahje ruhtadoarjja, galgá gergejuvvo golmma jagi sisa loana dahje ruhtadoarjaga juolludeamis, jos barggu čadahanáigi ii guhkiduvvo. Jos barggu várás lea juolluduvvon sihke ruhtadoarjja ja loatna, de rehkenastujuvvojit ovdalis mánnašuvvon mearreáiggit loana juolludeamis.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon guhkideami galgá ohat ovdalگو mearreáigi lea nohkan. Guhkideami sáhtá juolludit guhkimustá ovtta jahkái.

Barggu čadahanáiggi guhkidanohcama galgá doaimmahit bargofápmo- ja ealahusguovddáži, mii dahká mearrádusa barggu čadahanáiggi guhkideamis.

88 §

Dutkanruđat

Ruđain, maid eanadállodoalu ovddidanfoanda jahkásaččat lágida boazodoalu ja luondduealáhusaid ovddidandoibmii guoski dutkamiidda ja čilgehusaide, sáhtá juolludit doarjaga dáid ealahusaide guoski ekonomalaš, sosiálalaš, tehnikkalaš, biras-, hálldahus- ja vuoigatvuođalaš gažaldagaid dutkamii ja čilgemii. Doarjaga sáhtá juolludit maiddáid dárbbášlaš gilvalan- ja iskkadallanhuksendoibmii.

Dutkanruđaid juolludaneaktun lea ahte dutkanbohtosat almmustuhttojuvvojit Eana- ja meahccedoalloministeriija dohkkehan vuogi mielde nugo stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, guoski EO:a rámaid (96/C 45/06), (dakkárin dat lea stáhtadoarjagii, mii juolluduvvo dutkan- ja ovddidanbargui, guoski EO:a rámaid nuppastuhttima birra addojuvvon kommišuvvna diehtunaddimis (98/C 48/02)), 5.14 čuoggá 1 vuollečuoggá 2 logahallančuoggás gáibiduvvo ja ahte dutkan muđuige deavdá daddojuvvon diehtunaddima 5.14 čuoggás oaivvilduvvon eavttuid.

Dutkanfitnu doarjundohkálaš gollun sáhtá dohkkehit dakkár govttolaš goluid, mat bohtet dutkama várás bálkáhuvvon bargoveaga bálkkáin, mávssuin ja mátkkiin, oastinbálvalusain, dárbbášhákamiin ja dakkár badjelmearálaš doaimmagoluin, mat leat bohtán dutkamii dárbbášuvvon servoša geavahan- ja lonuhanopmodaga atnimis. Dutkamii juolluduvvon doarjaga ii oaččo atnit vuoddoinvesteremiidda iige dábalaš mášenja rusttetháhkamiidda. Doarjundohkálaš goluide lohkkujuvvojit maiddáid dutkamiid ja čilgehusaid almmustuhttimis ja jorgaleamis bohtti dohkálaš golud, jos dutkamiid almmustuhttin ii muđui leat vejolaš 2 momeanttas mánnašuvvon diehtunaddimis oaivvilduvvon vuogi mielde.

89 §

Dutkanruđaid juolludeapmi

Dutkanruđaid juohkin- ja geavahanássiin doaimmá Eana- ja meahccedoalloministeriija oktavuodas dan veahkkin ráddádallangoddi, masa gullet ságadoalli lassin eanemustá gávccii lahtu, maid Eana- ja meahccedoalloministeriija namma da ain golmma jahkái hávil ja main galgá leat dárbbášlaš áššedovdamuš.

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrida ráddádallangotti ságadoalli ja várreságadoalli.

Dutkanruđaid juolludeamis mearrida Eana- ja meahccedoalloministeriija das maŋŋá, go lea ožžon áššis ráddádallangotti cealkámuša.

90 §

Dutkanruđaid ohcan

Dutkanruđaid galgá ohat Eana- ja meahccedoalloministeriija nannen skoviin. Ohcamii galgá laktit skovi mielásaš čuvvosiid.

Dutkanfidnui guoski ohcan galgá doaimmahuvvot Eana- ja meahccedoalloministeriijai ruhtadanjagi ovddit golggotmánu loahpa rádjai. Jos gávdno erenoamáš siva, de ohcama sáhtá doaimmahit máinnašuvvon mearreáiggi maŋŋá, muhto goittotge ovdal dutkama álggaheami.

91 §

Dutkamii juolluduvvon doarjaga máksin

Dutkamii juolluduvvon doarjagii guoski Eana- ja meahccedoalloministeriija ruđat galget dollojuvvot stáhta máksokonttus, mas barggu čadaheaddji sáhtá ain loktet ruđa dađe mielde go bargu ovdána.

Dutkamii juolluduvvon doarjja máksjuvvo máksjuvvon goluid mielde eanemustá golmma earis oktan ovdamávssuin. Ovdamáksun sáhtá máksit eanemustá 50 proseantta ruhtadoarjagis. Jos ii sierra sivaiddihte nuppeláhkai daddjuvvo, de ovdamáksun máksjuvvo eanemustá jahkebeale dárbbu vástideaddji mearri. Čuovvovaš ovdamáksueari sáhtá máksit easka dalle, go ovddit eari vástideaddji ossodat dutkamis lea čadahuvvon ja čilgehus ruđaid geavaheamis ja barggu ovdáneamis lea doaimmahuvvon Eana- ja meahccedoalloministeriijai. Čilgehusas galgá leat mielde ruhtačilgehus, masa galgá laktit kopiijaid kontoduhtošiin.

Maŋimus eari máksineaktun lea goittotge ahte doarjjaoažžu doaimmaha mearreáiggis čilgehusa doaimmastis ja ruhtageavaheamis ja das, ahte dutkan lea ollašuhthtojuvvon doarjjamearrádusa eavtuid mielde. Maŋimuš earri lea uhcimustá 15 proseantta doarjagis.

92 §

Bagadallanjoavku

Dutkama bagadallama ja čuovvuma várás sáhtá válljet bagadallanjoavkku, man Eana- ja meahccedoalloministeriija dohkkeha ja masa gullet Eana- ja meahccedoalloministeriija ovddasteaddji lassin dutkama eará ruhtadeaddjiid ovddasteaddjit ja dutkama viidodaga mielde doarvái storra mearri áššedovdit. Bagadallanjoavku guđđjuvvo goittot dábálaččat válljeahhtá, jos dutkangolut leat eanemustá 17 000 euro.

Bagadallanjoavkkus beroškeahhtá ohcci vástida das, ahte fidnu čadahuvvo áššálaččat ja doarjjaruđat adnojuvvojit njuolggadusaid mielde. Eana- ja meahccedoalloministeriija ovddasteaddji ii sáhte bagadallanjoavkkus addit lobi dakkár dutkama sisdollui, ollašuhthtimii ja ruhtadeapmái guoski nuppástusaide, maid birra mearrideapmi njuolggadusaid dahje doarjjamearrádusa mielde gullá Eana- ja meahccedoalloministeriijai.

Golut, mat bohtet bagadallanjovkui gulli eiseválddiid oassálastimis joavkku doibmii, eai lohkojuvvo dutkangoluide, jos oassálastá dasa virggi beales.

93 §

Bearráigeahčču

Eana- ja meahccedoalloministeriija vállje jahkásaččat daid doarjjaoažžuid, geaid luhtte bearráigeahčču čadahuvvo. Vállen dahkkojuvvo dábálaččat riskaanalysii vuodduvvi deivvolašválljemiin.

Eana- ja meahccedoalloministeriija sáhtá dárbbu mielde eará siva vuodul čadahit dahje mearridit čadahuvvot lassedárkkistemiid. Bargofápmoja ealáhusguovddáš sáhtá maiddá iezas álgaga vuodul dárbbu mielde čadahit dárkkistemiid lassibearráigeahččun. Dasa lassin čadahuvvojit dat lassedárkkisteamit, maid dahkama EO:a doaimmaorgánat geatnegahttet.

94 §

Bearráigeahčči

Bearráigeahču ii oaččo čadahit olmmoš, gii lea leamaš mearrideamen doarjaga juolludeamis dahje dohkkeheamen máksima dahje muđui mearkkašahtti láhkai váikkuhan dárkkistanvuloš goluid dohkkeheapmái.

Das, gii čadaha bearráigeahču, galgá leat juogo Eana- ja meahccedoalloministeriija addin bearráigeahččolohpi oktan fápmudusain dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 40 §:a 1 momaantas oaivvilduvvon eiseválddi dahje doaimmaorgána addin váldegirji. Bearráigeahččolobi dahje váldegirjii galgá čájehit doarjjaoažžui dahje dán ovddasteaddjái, jos dát bivdiha, ovdalgo dárkkisteampi álggahuvvo.

Bearráigeahčus sáhtta dárbbu mielde geavahit veahkkin áššedovdiid. Áššedovdi galgá leat ožžon fápmudusa 2 momeanttas oaivvilduvvon eiseváldis dahje doaibmaorgánas.

95 §

Dárkkisteamis almmuheapmi

Váldegottálaččat ruhtaduvvon doarjagiid bearráigeahččoválljema vuodul bearáigeahčadettiin galgá almmuhit govttolaš áiggi sisa doarjjaoažžui, goas bearráigeahčču čadahevvo. Lassebarráigeahču sáhtta čadahit das ovddalgihit almmukeahhtá.

Oassáiruhtadan doarjagiid bearráigeahčadettiin čuvvojuvvo, mii l momeanttas mearriduvvo, jos EO:a láhkamearrádusain ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

96 §

Dárkkisteapmi

Dárkkisteami galgá dábálaččat čadahit nu, ahte doarjjaoažžui dahje su ovddasteaddjái várrejuvvo dilálašvuohhta leat mielde dárkkisteami čadahettiin.

Dárkkisteami galgá čadahit nu, ahte dárkkisteami vuodul sáhtta gávnnaht, leatgo doarjaga juolludan- ja máksineavttut leamaš leahkimin ja leatgo doarjjamearrádusa eavttut čuvvojuvvon.

Dárkkisteapmi galgá dasa lassin gokčat sihke doarjjaoažžu ruhtadoalu, eará áššegirjiid ja dárbbu mielde doarjjaoažžu diehtovuogádagaid dárkkisteami dainna lágiin ja dan viidodagas, go doarjaga áššáigullelaš geavaheami sihkarastin gáibida.

Oassáiruhtadan doarjaga bearráigeahčadettiin galgá dárkkistit daid áššiid, mat EO:a láhkamearrádusain ja bearráigeahčcomearrádusain gáibiduvvojit EO-doarjaga hárrái dárkkistanláhkai. Váldegottalaš doarjaga bearráigeahčadettiin galgá čuovvut heivvolaš osiin seamma prinsihpaid.

97 §

Bearráigeahččobeavdegirji

Dárkkisteami čadaheami birra galgá farggamusat dahkat beavdegirji.

Bearráigeahččobeavdegirjii galgá doarvái čielgasit spesifiseret dárkkisteami, dan mii lea dárkkistuvvon, mo lea dárkkistuvvon ja guovddáš fuopmášumiid dárkkisteami birra.

Dárkkisteami čadaheaddji galgá vuolláičállit bearráigeahččobeavdegirji. Doarjjaoažžui dahje su ovddasteaddjái galgá várret vejolašvuoda addit iežas oavila dárkkisteami birra ja oažžut dan merkejuvot beavdegirjái dahje laktojuvot dasa. Doarjjaoažžui galgá addit kopiija beavdegirjii, man oažžu sáddet poastta mielde dábalaš reiven.

98 §

Doaibmabijut bearráigeahču geažil

Bearráigeahččobeavdegirji galgá farggamusat doaimmahuvvot doarjjavuogádagas vástideaddji eiseváldái dahje áššáigullelaš doarjaga juolludeamis ja máksimis vástidan eiseváldái dahje doaibmaorgánii.

Áššáigullelaš eiseváldi dahje doaibmaorgána galgá dárkkistit, leago dárbu álgit bearráigeahččobeavdegirjii ovdanbuktojuvvon fuopmášumiid geažil joatkkadoaibmabijuide, ja dárbbu mielde álgit ášši gáibidan doaibmabijuide.

99 §

Sirdašuvvannjuolggadusat

Ovdalgo dát ásahus boahtá fápmui, de sáhtta álgit ásahusa ollašuttima gáibidan doaibmabijuide.

16 lohku

Fápmuiboahhtin

100 §

Fápmuiboahhtin

Dát ásahus boahtá fápmui njukčamánu 1. beaivve 2001.

Ovdal dán áhahusa fápmuiboahhtima addojuvvon loanaid ja ruhtadoarjagiid ja šaddan vuoigatvuodagaskavuodaid hárrái čuvvojuvvojit eará go meannudanvugiid hárrái dán áhahusa fápmui boadedettiin fámus leamaš áhahusa njuolggudusat ja soahpamušeavttut.

Helssegis guovvamánu 22. beaivve 2001.

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

Hálddahusráđđi Timo Tolvi